

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΓ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1946

ΑΡΙΘ. 5—6

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ειρηνικά Γράμματα : Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Μάξιμος πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ ἀπάντησις τοῦ Μακαρ. Δαμασκηνοῦ.—**Τῆς Διεθνέσεως,** Ὁ ἐφημεριακὸς Κληρὸς.—**Νόμος,** Περί μορφώσεως ἐφημερίων Βορείου Ἑλλάδος καὶ οικονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ Δελτίου «Ἐκκλησία».—**Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπειοῶν καὶ Αἰγίνης Προκοπίου,** Ὑπόμνημα πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον περὶ τῆς συγκροτήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (συνέχεια).—**Β. Βέλλα,** Ἐν δῶρον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντερβούριας W. Laud πρὸς τὸν Κύριλλον Λούκαριν.—**Ἐφημερίου Τζάνου Γουγοντά,** Πῶς συντηροῦνται οἱ ναοὶ καὶ ὁ Κληρὸς ἐν Ἀμερικῇ.—**Διακόνου Ἱεροθέου Κυκκώτου,** Αἱ νέαι κοινωνικαὶ τάξεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας (Ἀνταπόκρισις ἐκ Λονδίνου).—Ἐπιστολαὶ πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν».—**Παρατηρήσεων Στήλη :** Ὁ Ἱερὸς Κληρὸς καὶ ἡ «Ἐκκλησία».—Ἡ ἀνήθικος ἄμιλλα.—Ἡ μική.—Σημεῖα τῶν καιρῶν.—Ναὸς-Μουσεῖον.—«Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος».—**Χρονικά.**

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀριθμ. Πρωτ. 164.

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Μίαν ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετροπόλεως κύριε Δαμασκηνέ, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορευόμεν.

Τῷ πανσέπτῳ καὶ παρ' αἰῶνων παραδεδομένῳ ἔθει στοιχοῦντες καὶ πόθον ἡμῶν πληροῦντες ἐγκάρδιον, ἄσμενοι ἀπευθύνομεν τὰ ἡμέτερα τὰδε ἀδελφικά Γράμματα τοῖς ἐν Χριστῷ ἡμῖν ἀγαπητοῖς καὶ περισπουδάστοις ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς, τοῖς ἀνωθεν τεταγμένοις προϊστασθαι τῶν Ἀγιοτάτων Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τοῦτο μὲν ἐπὶ τῷ ἀναγγεῖλαι καὶ δι' αὐτῶν τὴν ἀρρήτῳ μὲν βουλῇ τοῦ Οὐρανίου τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας Δομητορὸς καὶ Κυβερνήτου, γνώμη δὲ καὶ ψήφῳ κανονικῇ ὁμοφώνῳ τῆς καθ' ἡμᾶς σεβασμίας Ἱεραρχίας, ἐκλογῇ καὶ ἄνωδον ἡμῶν ἐπὶ τὸν Ἀγιοτάτων Ἀποστολικὸν καὶ Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, μετὰ τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ αἰοδίου προκατόχου ἡμῶν Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βενιαμὶν τοῦ Α', οὗ τὸ μνημόσυνον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μετὰ μακαρισμοῦ, τοῦτο δὲ ἐπὶ τῷ κατάρξασθαι τῆς μετ' αὐτῶν πνευματικῆς ἐν Χριστῷ κοινωνίας.

Καὶ δὴ ἐγκάρδιον καὶ ἀδελφικόν, ἀπὸ τῆς θεοσώστου ταύτης σκοπιᾶς, ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν συμποιμένων, διαπέμποντες χαιρετισμόν, τὴν καλὴν ἐν τοῖς πρώτοις συνομολογοῦμεν ὁμολογίαν πίστεως, τὴν ὑπὸ Χριστοῦ μὲν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου ὁμολογηθεῖσαν, ὑπὸ δὲ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, τῶν Θεοφόρων Πατέρων καὶ τῶν σεπτῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, διὰ τῶν θείων καὶ ἱερῶν διαπτυχθεῖσαν καὶ περιθρυγκωθεῖσαν δογμάτων καὶ κανόνων καὶ διατάξεων, ἐφ' οἷς, ὡς ἐπὶ στερεῶν θεμελιῶν, ἡ Ἐκκλησία ἐστήρικται καὶ τεθεμελιώται.

Εἶτα δὲ καὶ τῶν κυριευουσῶν τῆς ψυχῆς ἡμῶν, ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῆς πηδαλιουχίας τοῦ θεοτεύκτου σκάφους τῆς πρεσβυτενοῦς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, σκέψεων καὶ προθέσεων καὶ διαθέσεων τοῦς τὰ πηδάλια τῶν κατὰ τόπους Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν θεόθεν ἐγκεχειρισμένους ποθεινοτάτους ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφούς κοινωνούς ποιούμενοι, ἐκθύμως βεβαιούμεθα ἐνώπιον Θεοῦ, Ὡς ἐκ νεότητος ἡμῶν διακονοῦμεν, σπουδάζειν ἐπὶ τῷ κρατῦναι τοῦς τῶν Ἀγιοτάτων ἡμῶν Ἐκκλησιῶν δεσμούς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐνότητος. Περὶ ταύτης γὰρ ὁ Θεάνθρωπος Σωτὴρ πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα ἐν θρόμβοις αἵματος προσηύξατο εἰπὼν «τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί Σου, οὗς δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἐγ, καθὼς ἡμεῖς ἐν ἐσμεν» (Ἰω. ιβ' 11), ταύτην ἐξεζήτησε καὶ ὁ τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος παρὰ τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων, «σπουδάζειν τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Ἐφ. δ' 3) θεοπνευστως ἐντελλόμενος, ταύτην δὲ καὶ οἱ θεηγόροι Πατέρες ταῖς ἐπὶ μέρος Ἀγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαις παρακατέθεντο, εἰς Μίαν Ἐκκλησίαν πιστεύειν θεοφωτίστως δογματίσαντες. Μὴ τι οὐκ ἔχει κύρος ἢ ἐφαρμογὴν καὶ ἐν τῇ τῶν Ποιμένων κοινωνίᾳ ἢ παρὰ τῷ μακαρίῳ Παύλῳ διαγραφομένη εἰκὼν τῆς ἀλληλεγγύου τῶν πιστῶν ἐκάστων σχέσεως, καθ' ἣν οἱ πάντες, καθάπερ μέλη τοῦ ἐνὸς σώματος, οὗ κεφαλὴ ὁ Χριστός, ὀφείλουσι τὸ αὐτὸ φρονεῖν καὶ μεριμνᾶν ὑπὲρ ἀλλήλων, ἵνα «εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη, εἴτε δοξάζεται ἐν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη» (Α' Κορ. ιβ' 26); Ἡ πῶς ἐπιλησόμεθα τῆς ἄλλης ἐκείνης ἐντολῆς «ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ» (Γαλ στ' 2); Τῆς θεοφιλοῦς καὶ τοῖς πᾶσι ποθεινῆς ἐνότητος, τῆς ἀναγκαίας μὲν ταύτης ἀκολουθίας καὶ ἐκδηλώσεως τῆς κοινῆς πίστεως, ἀπαραιτήτου δὲ πρὸς τὴν ἀπὸ κοινοῦ σκέψιν, ἀπόφασιν καὶ ἐνέργειαν, χρῆζομεν οἱ ποιμένες πάντες εἴπερ ποτὲ καὶ σήμερον, ὅτε διὰ τὸ πληθυνθῆναι

τὴν ἀνομίαν κινδυνεύει φυγῆναι ἢ πρὸς τὴν πάτριον ἀρετὴν καὶ εὐσέβειαν ἀγάπῃ τῶν πολλῶν, ὅτε ἀπαρμύθητος ἐπι ἢ ἀπὸ τοῦ πολέμου θλίψις καὶ δεινὴ ἢ κάκως ἀτόμων καὶ λαῶν, σύντονον ἀπαιτοῦσα τὴν σύμπραξιν εἰς ἐνίσχυσιν «χειρῶν ἀνεμμένων καὶ γονάτων παραλελυμένων» (Ἦσ. λε' 3), εἰς «ἀνάτασιν κοπιῶντων καὶ πεφορτισμένων» (Ματθ. ια' 28). Ἐπειδὴ δὲ εἰς σθένωσιν τοῦ συνδέσμου τὰ μέγιστα συμβάλλεται ἡ ἀμεσος τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπαφὴ καὶ κοινωνία, χρέος ἡγοῦμεθα ἱερώτατον, ἀπὸ τῶν ἰδιαζουσῶν εὐθυνῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Οἰκουμηνικοῦ Θρόνου προκύπτου, πᾶσαν ἡμᾶς καταβαλεῖν προσοχὴν καὶ φροντίδα ἐπὶ τῷ καταστήσει ἐπὶ μᾶλλον πυκνὴν τὴν τῶν Ἁγιωτάτων ἡμῶν Ἐκκλησιῶν ἐπαφὴν καὶ συνεργασίαν, πρὸς ἀσφαλῆ μὲν συντήρησιν τῆς φιλαδέλφου πρὸς ἀλλήλας τῶν Ἐκκλησιῶν κοινωνίας, κατὰ τὰ εὐαγγελικῶς δεδομένα καὶ κανονικῶς διατεταγμένα, ἔγκυρον δὲ ἀπὸ κοινοῦ ἐπίλυσιν τῶν γενικωτέρων τῆς καθόλου Ἐκκλησίας προβλημάτων, ὅσα, ἀπὸ μακροῦ πρὸ τῶν προεδρικῶν θρόνων κείμενα, ἐπὶ μᾶλλον ἐνέτειναν αἱ νέαι τῆς ζωῆς ἐξελλίξεις καὶ μορφαί.

Καὶ τὴν ἀποκειμένην δὲ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ταῖς Χριστιανικαῖς καθόλου Ἐκκλησίας μεγάλην ὀφειλὴν τοῦ ἐπιμελεῖσθαι καὶ συντρέχειν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἐνίσχυσεως καὶ ἐδραιώσεως τῆς μεταξὺ τῶν ἔθνων καὶ τῶν λαῶν ἀμοιβαίας ἀλληλεγγύης καὶ ἀγάπης ὑπ' ὅψει ἡμῶν ἔχοντες, μεριμνήσομεν τῶν τὴν τοιαύτην ἀγάπην ἐνίσχῃσαι δυναμένων οὐδὲν παραλιπεῖν, μᾶλλον δέ, ἐν συνεργασίᾳ καὶ ἀπὸ κοινοῦ συνεννοήσει μετὰ τῶν κατὰ τόπους καὶ ἔθνη Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, τὰ πάντα ποιεῖν ἐπὶ τῷ ἐξυψῶσαι παρὰ τοῖς λαοῖς τὸ τῆς φιλαλληλίας συναίσθημα, ᾧ καὶ μόνῳ μετριασθήσεται καὶ διὰ καὶ παντελῶς ἐκλιπεῖν δυνήσεται ἡ πλείστας ὄσας τὰς ἀφορμὰς πρὸς αἱματηρὰς συρράξεις καὶ βροτολογίους πολέμους ἐγκλείουσα θεοστυγῆς παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐχθρότης.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ δέ, ἡδέως ἀναμνησκόμενοι τῶν ἰδιαιτέρων ἀδελφικῶν δεσμῶν, τῶν συνδέοντων ἡμᾶς πρὸς τὴν Ὑμετέραν γερασμίαν Μακαριότητα ἐν βλασφῆμῃ ψυχικῇ κοινωνίᾳ, ἅμα δὲ καὶ τῶν πολυτίμων πρὸς τὸν καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτον Οἰκουμηνικὸν Θρόνον ὑπηρεσιῶν, ἃς Αὐτὴ ἐπὶ τῆς εὐλογημένης καὶ τετιμημένης ἱερατείας τοῦ ἐκ τῶν προκατόχων ἡμῶν ἀλλήστου μνήμης καὶ μακαριστοῦ Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β' προσήνεγκε μετὰ διαθέσεως προθύμου καὶ περινοίας ἐξαιρέτου, ἐπὶ δὲ τούτοις μετὰ φιλαδέλφου μὲν συμπαθείας μνημονεύοντες τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης τῆς ἀπὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ἧς ὑπέροχον δύναμιν γέγονε μέγος ἢ κατὰ τὴν θεοφροσύνην Ἐλλάδα Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ, καὶ τῆς ἕως λιμοῦ καὶ γυμνητείας καὶ δεσμῶν καὶ θανάτου κακώσεως τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου, μετὰ ἰδιαζούσης δὲ συγκινήσεως τὸ ὄμμα τῆς διανοίας ἀναφέροντες εἰς τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ἐν μέσῳ τοῦ σκότους ἐπέλαμπεν ἡ διαπρεπὴς εὐαγγελικὴ καὶ ἐν ἔργοις ὑπερόχου αὐτοθυσίας πολυλαχῶς καὶ πρότερον μεμαρτυρημένη φυσιογνωμία τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου ἡμῖν Μακαριότητος,

ἂφ' ἧς τοσαύτην παραμυθίαν καὶ στήριξιν ἤντησε κατὰ τὴν μακρὰν καὶ ἀγωνιώδη ἐκείνην περίοδον τῆς μεγάλης καὶ ἀνυπόιστου δοκιμασίας ποιμαίνουσα καὶ ποιμαινομένη αὐτόθι Ἐκκλησία, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ τὰς βουλὰς καὶ τὰ ἔργα Αὐτῆς τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου, ἐπιδαφιλέοντος Αὐτῇ δύναμιν ἀνορθώσεως τῶν κατερραγμένων καὶ συναρμογῆς τῶν συντετριμμένων καὶ ἐπαναγωγῆς τῶν ἐσκοπισμένων.

Ἐπὶ τούτοις, εὐχόμενοι ἐκ μέσης ψυχῆς τῇ Ὑμετέρᾳ γερασμίᾳ καὶ ποθεινοτάτῃ ἡμῖν Μακαριότητι ὑγιαίνειν κατ' ἄμφω διηνεκῶς καὶ εὐήμερεῖν ἐν εὐθηνίᾳ ἔργων ἀγαθῶν καὶ σωτηριωδῶν, εἰς καταρτισμὸν καὶ προκοπὴν τοῦ ὑπ' Αὐτῆς ποιμαινομένου φιλοχρίστου πληρώματος, τῇ δὲ κατ' Αὐτὴν Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ αἰτούμενοι δαφιλεῖς ἀείποτε τὰς ἄνωθεν ἀγίας δωρεὰς καὶ χάριτας, παρακαλοῦμεν ἐν τοῖς ἱλαστηρίοις Αὐτῆς ἐντεῦξοσι μνηεῖν ποιεῖσθαι καὶ ἡμῶν, ἵνα ἐπιστηνώσῃ ἐφ' ἡμᾶς ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ.

Κατασπαζόμενοι δὲ Αὐτὴν καὶ αὐθις ἐν φιλήματι ἀγίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς

α' 2 μ' Μαρτίου α'

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας καὶ περισπουδάστου ἡμῖν Μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΜΑΞΙΜΟΣ

Παναγιώτατε καὶ Θεϊότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμηνικὸν Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ σεβασμιώτατε καὶ περισπουδάστε ἀδελφε καὶ συλλειτουργε Κύριε Μάξιμε, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἄσμενοι ἐκομισάμεθα τὰ ἀπὸ πρώτης Μαρτίου τοῦ ἐνεστώτος σωτηρίου ἔτους χρονολογούμενα Εἰρηνικά Γράμματα τῆς Ὑμετέρας Θεοπροβλήτου Παναγιότητος, ἀρχαίῳ στοιχούσης τοῦ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος ἔθει, οἷς ἡ γερασμία Αὐτῆς Παναγιότης, τὴν Ἐαυτῆς ἐπὶ τὸν Ἁγιώτατον Ἀποστολικὸν καὶ Πατριαρχικὸν Οἰκουμηνικὸν Θρόνον ἄνοδον ἐξαγγέλλουσα καὶ τὴν τῆς πίστεως ὁμολογίαν καὶ τὴν τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Παραδόσεων τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ἀκριβῆ τήρησιν ἐπαγγελομένη, τὴν κοινωνίαν τῆς ἀγάπης μετὰ τῆς ἡμῶν Μετριότητος ἐποιήσατο, πρὸς ἀρραγῆ καὶ ἀσάλευτον φυλακὴν τῶν ὀρθοδόξων τῆς ἀμοιμήτου ἡμῶν πίστεως δογμάτων ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς Εἰρήνης.

Ἄλλὰ μὴν οὐ σμικρὸν προσεπορίσαντο ἡμῖν ταῦτα καὶ τὸν τοῦ πόνου κουφισμὸν, ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ αὐδιόμου καὶ γεραροῦ προκατόχου Αὐτῆς κυροῦ Βενιαμίν, Ἱεροδιεράρχου συνετοῦ καὶ πολλὰς καὶ χρησίμους τῇ Ἐκκλησίᾳ προσενεγκόντος ὑπηρεσίας, ἅτε ἐνωτισαμένοις τὴν θεῖα βουλήν καὶ χάριτι κλησιν κυβερνήτου ἐπαξίου, εἰς διαδοχὴν ἐκείνου, ὅς ἀσφαλὲς στήριγμα καὶ ὑψηπέτης ἡγήτωρ ἐδωρήθη τῇ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ, πρὸς καθοδήγησιν τοῦ λογικοῦ αὐτῆς ποιμνίου εἰς νομὰς σωτηρίους, εἰς ὕψος δ' ἀναγωγὴν τοῦ διαπιστευθέντος Αὐτῇ εὐ-

κλεοῦς ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ Θρόνου.

Εἰ δ' ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ τῆς ἀγάπης οὐδὲν σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον, τῆς δ' ἐνότητος τοῦ πνεύματος οὐδὲν τιμιώτερον, πολλῶ δὴ μᾶλλον ὑπολαμβάνομεν τούτοις κατὰ τοὺς παρόντας χαλεπούς, διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, χρόνους χρῆσθαι δεῖ, καθ' οὗς ἐν μέσῳ παγίδων πολλῶν διαβαίνομεν καὶ ἐπὶ ἐπάλλεξων πόλεων περιπατοῦμεν, τῶν δὲ πάλαι αἰρέσεων τὸ ἀντίθεον θρόαστο διεδέξαντο αἱ τοῦ αἰῶνος τούτου πλάναι καὶ ἐγωῖσμοὶ καὶ Χριστοῦ πνεύματος σπάνις, ἅτινα πάντα τὴν ἐνότητα κατατεμεῖν ἀπειλοῦσιν. Διὸ οὐχ ὑποκρύπτειν πειρώμεθα τὸν ἀνάντη δρόμον καὶ τὴν δύσβατον τῶν περιστάσεων διάβασιν, ὃν ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης κέκληται ἀνελεθεῖν, ἀλλ' ἐν πᾶσι τούτοις εὐχάριστον καὶ παρήγορον πρόκειται ἡμῖν, ὡς ἀπὸ τῶν Γραμμάτων Αὐτῆς εἰκάζομεν, ὅτι ἡ γεραμία Αὐτῆς Παναγιότης κύριον ἔξει μέλημα σὺν τῇ ἐπιμελεῖ καὶ φιλοτιμίᾳ καλλιέργειᾳ τοῦ ἰδίου πνευματικοῦ ἀμπελώνου καὶ πᾶσαν ἐν ἀνάγκαις ἐπιδείξασθαι σπουδὴν εἰς τὸ συνεργάζεσθαι μετὰ τῶν πνευματικῶν Αὐτῆς τέκνων ἐν ζητήμασιν, ἐγκαίρου καὶ κοινῆς ἐπιδοσθέντες μελέτης καὶ ἐπιλύσεως, πρὸς οἰκοδομὴν μὲν τῶν πιστῶν, ἀσφάλειαν δὲ καὶ ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ, φτίνι καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ συμφωνοῦντες, σκόπιμον μὲν δοκοῦμεν εἶναι τὴν ἐπίλυσιν σοβαρῶν ζητημάτων, διαγνώμη τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ᾗδὴποτε συνεργουμένων τρόπῳ, ἀλλ' οὐ μόντοι ἐφικτόν, τό γε νῦν ἔχον, πρὶν ἢ τὰ ἔθνη ἰαθῶσιν ἐκ τῶν πληγῶν τῆς τελευταίας συρράξεως, αἱ δ' Ἐκκλησίαι ἐπανεύρωσιν ἐν αὐτοῖς τὴν θέσιν αὐτῶν πρὸς συνέχισιν τῆς θείας αὐτῶν ἀποστολῆς. Οὐδένα γὰρ λανθάνει ἢ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων ἀπειλὴ τῆς τῶν χριστεπωνύμων πληρωμάτων ἐξουθενώσεως, παντοίων ἢδὲ ἐπελθουσῶν καταστροφῶν ἐκ τοῦ φρικαλέου ἐναγχοῦ πολέμου, ἀπειρῶν δ' ἔλλοχευόντων ἔτι κινδύνων ἡρέος μέγα καὶ ὑπέρογκον, οὗ τὴν ἀπόσβεισιν μόνον οἱ ἐπὶ γῆς τοῦ Χριστοῦ διάκονοι καὶ ἐν τῷ πνεύματι Αὐτοῦ ἐπιτυχεῖν δυνησονται, ἐὰν πάντες «ἐν ὧσιν», κατὰ τὴν πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα αἴτησιν τοῦ Θεανθρώπου, Ὅστις ἄλλωστε «οὐκ ἔασει ἡμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύναμεθα» (Α' Κορινθ. ι' 13). Ἄλλ' ἐπιεικεία χρώμενος, τῇ ἀπειρῷ Αὐτοῦ ἀγαθότητι καὶ εὐσπλαγχνίᾳ, φωτίσει ἡμᾶς καὶ βοηθήσει ἡμῖν, ἵνα καὶ αὐθις ἢ ζεῖδωρος τῆς Εἰρήνης Αὐτοῦ αὖρα, συνεχῆς καὶ σταθερά, εὐεργέτιδα χαρίσθαι τὴν δρόσον ἐπὶ τὸ πνεύμα τῆς ἐν παραλογισμῷ κατακειμένης ἀνθρωπότητος πρόσωπον.

Καὶ ἤδη καλῶς, τῇ θείᾳ ἀρωγῇ, ὡς ἐφθημεν εἰπόντες, προοιωνιζόμενοι τὴν ἔκβασιν τῶν ἀγῶνων τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Θεοφροσύνη Παναγιότης μετ' αὐταπαρηγήσεως, ἀλλὰ καὶ χαρᾶς ἐν Χριστῷ θέλει ἐπωμισθῆ τὸν μέγαν τοῦτον γόμον, ἀλλὰ καὶ θέλει ἐξασφαλίσαι ἐπὶ τούτῳ τὸν τοῖς καλῶς ἀθλήσασιν ἐπιφυλασσόμενον στέφανον τῆς δικαιοσύνης.

Πρὸς τούτοις προαγόμεθα, ὅπως ἐγκαρδίως εὐχαριστήσωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι διὰ τὰς εὐγενεῖς Αὐτῆς ἀδελφικὰς καὶ πρόφρονας προσοφίσεις, ἃς

ἐπεδαψίλευσεν ἡμῖν, διαβεβαιοῦντες Αὐτὴν, ὅτι οὐκ ὀκνήσομεν ἐν παντὶ χρόνῳ προσφέρειν τὰς ταπεινὰς ἡμῶν ὑπηρεσίας τῇ τε Μιᾷ, Ἁγίᾳ, Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Θεοφυλάκτῳ Ἑλληνικῷ Γένει.

Ἐπὶ τούτοις, δεόμενοι τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, ἵνα χαρίζηται Αὐτῇ μακροημέρευσιν καὶ ὑγίειαν, ἔτι δὲ ἐπιτυχή διεξαγωγὴν τῆς ἐμπεριστάτου Αὐτῆς Πατριαρχείας, διατελοῦμεν

Τῆς Ὑμετέρας Γερασίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὄλωσ πρόθυμος
† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, Πρόεδρος

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΣ ΚΛΗΡΟΣ

Δέον νὰ ὁμολογηθῆ, ὅτι οἱ ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» δημοσιευθέντες δύο περὶ τοῦ ὀρθοδόξου ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος νόμοι, ἧτοι ὁ περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ καὶ ὁ περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως, σημειοῦσι μέγαν σταθμὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὁ περὶ τῆς μισθοδοσίας τοῦ Κλήρου νόμος, γεραμιζῶν ἀγωνιώδεις προσπαθείας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας ἀπ' αὐτῆς τῆς συστάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου, πληροῖ ἐν τῶν θεμελιωδεστέρων αἰτημάτων τοῦ ἐνοριακοῦ Κλήρου, τὴν πλήρωσιν τοῦ ὁποίου κατ'ἴσιστα ἀνέφικτον ἢ ἠθελημένη ἀπροσεξία τῶν ἐκάστοτε κυβερνήσεων εἰς τὴν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῆς μεγίστης διὰ τὸ ἀγαθὸν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ σημασίας τοῦ παράγοντος, ὁποῖος εἶνε ὁ ἐνοριακὸς ἱερεὺς. Ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνορίας δὲν εἶνε μόνον τὸ ἱερὸν λειτουργικὸν ὄργανον τῆς εἰς τοὺς πιστοὺς διὰ τῶν μυστηρίων τῆς θρησκείας ἡμῶν μεταδόσεως τῆς θείας χάριτος. Ὁ ἱερεὺς ὀφείλει νὰ ἦνε καὶ ὁ πνευματικὸς χειραγωγὸς καὶ ἠθικὸς ποδηγέτης καὶ διδακτικὸς καθοδηγὸς τοῦ εἰς αὐτὸν ἐμπεπιστευμένου μικροῦ ποιμνίου τῆς ἐνορίας, ἀπηλλαγμένος πάσης ἀσχέτου καὶ ἀσυμβιβάστου πρὸς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ λειτουργημα παρασιτικῆς πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐπιουσίου ἀσχολίας, ἔχων ἐμφάνισιν ἄψογον καὶ παράστασιν εὐπρεπῆ, ὥστε νὰ ἐφελκῆ βαθεῖαν τὴν ὑπόληψιν καὶ μέγαν τὸν σεβασμὸν τῶν χριστιανῶν του. Τοιοῦτος ὅμως δὲν δύναται νὰ παρουσιάζεται ἱερεὺς πενόμενος εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε νὰ ἀνέχεται ταπεινωτικὴν μεταχείρισιν ἐκ μέρους οὐ μόνον τῶν ἀφ' ὧν ἐξαριτᾶται οικονομικῶς λαϊκῶν ἐπιτρόπων τοῦ ναοῦ του, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων συγχωρικῶν.

καὶ νὰ προέρχεται μετ' αὐτῶν εἰς ἀναξιοπρεπεῖς συμβιβασμοὺς μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ ὅπωςδήποτε εἰς τὰς οἰκογενειακὰς του ἀνάγκας.

Εἰς τὴν δημιουργίαν Κλήρου ἀξίου τῆς σπουδαιότητος ἀποστολῆς του ἦλθε νὰ συντελέσῃ καὶ ὁ θέτων τὰς βάσεις τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἀνυψώσεως περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως νόμος, ὁ δημοσιευθεὶς ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας». Ὁ πνευματικὸς ποιμὴν τῶν πιστῶν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε σχεδὸν ἀγράμματος ἢ καὶ ὀλιγογράμματος ἔτι. Πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἱερεῖς δέον νὰ κέκηνται ἀνωτέραν θεολογικὴν μόρφωσιν· ἀλλ' ἐὰν τοῦτο δέον νὰ ἦνε τὸ ἀπώτερον ἰδεῶδες, πρὸς τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ ἀποβλέπῃ ἡ Ἐκκλησία, πάντως οὐδεὶς πρέπει νὰ γίνεται δεκτὸς πρὸς ἱερωσύνην ἐστερημένος τῆς εἰς Ἱερατικὰς σχολὰς παρεχομένης στοιχειώδους θεολογικῆς μορφώσεως καὶ τῆς καθ' ὄλου θρησκευτικῆς καλλιέργειας. Αὐτὸ εἶνε τὸ πνεῦμα τοῦ νέου περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως νόμου, διὰ τῶν περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ διατάξεων λαμβάνοντος πρόνοιαν ὅπως ὡς οἶόν τε τάχιον ἐκλίπῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀμορφῶτων ἱερέων.

Ἀμφότεροι οὗτοι οἱ νόμοι, πληροῦντες πόνον μιᾶς ἐκατονταετίας καὶ πλέον, χάρις εἰς τὴν σύντονον συνεργασίαν τῶν παρ' ἡμῖν ἀρμοδιωτάτων ἀπὸ τε τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀνωτάτων Πανεπιστημιακῶν τάξεων καὶ τὴν ἐγκρισιν τοῦ ἀνέχοντος τότε καθήκοντα Ἀντιβασιλέως Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, ἐγκαινίζουσι νέαν περίοδον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας μας, συμπληρούμενοι δὲ καὶ τροποποιούμενοι ἐπὶ τὸ βέλτιον κατὰ τὰ ἐκάστοτε ἀπὸ τῆς πείρας διδάγματα, σὺν τῷ χρόνῳ θὰ μεταβάλωσιν ἄρδην τὴν κατάστασιν τοῦ ἐφημεριακοῦ ἡμῶν Κλήρου. Πάντοτε ὅμως πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὅτι, ὅσονδήποτε καὶ ἂν ἡ οἰκονομικὴ ἐπάρκεια καὶ ἡ θεολογικὴ μόρφωσις εἶνε ἀπαραίτητα εἰς τὸν Κλήρον ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἀποστολήν του ἐφόδια, τὸ καὶ τούτων ἀπείρως ἀνώτερον καὶ ὑψηλότερον εἶνε ἡ θεομουργὸς πίστις, ἡ ἀρετὴ καὶ ὁ κατὰ Χριστὸν βίος, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου.

Διὰ τοῦτο, τὸ ἰδεῶδες, πρὸς τὸ ὁποῖον δέον νὰ κατατείνῃ πᾶσα περὶ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου προσπάθεια, εἶνε ὁ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἱερέως συνδυασμὸς τῆς βαθείας εὐσεβείας, τῆς εὐρείας μορφώσεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐπαρκείας.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

ὑπ' ἀριθ. 83

Περὶ μορφώσεως ἐφημερίων Βορείου Ἑλλάδος καὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ Δελτίου «Ἐκκλησία» κλπ.

(Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως 3 Σεπτεμβρ. 1946, ἀριθ. φύλ. 262)

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Σ Β'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ Ψήφισμα Η' τῆς 1 Αὐγούστου 1946 τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἔκδοσιν ψηφισμάτων καὶ νομοθετικῶν διαταγμάτων κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς» μετ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 38 τοῦ Α.Ν. 540]1945 «Περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως» προβλεπομένη σύντημις εἰς ἐν ἔτος τῶν δύο διδακτικῶν ἐτῶν τῶν ἐκκλησ. φροντιστηρίων ἰσχύει καὶ διὰ τὸ σχολ. ἔτος 1946—47 εἰδικῶς διὰ τὰ ἐκκλησ. φροντιστήρια Εἰδήσης, Ἁγίας Ἀναστασίας, Βελλᾶς καὶ Κοζάνης, ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ἀπὸ 7ης Φεβρουαρίου 1946 Β. Δ]τος «περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὄρολογίου προγράμματος τῶν διδακτέων μαθημάτων τῶν κατωτέρων ἐκκλησ. φροντιστηρίων».

2. Ἐξαιρετικῶς καὶ μόνον εἰς τὰ ἐν τῇ § 1 τοῦ παρόντος ἀναφερόμενα τρία ἐκκλησ. φροντιστήρια καὶ μόνον διὰ τὸ σχολ. ἔτος 1946—47 γίνονται δεκτοὶ καὶ ὑποψήφιοι ἱερεῖς προοριζόμενοι δι' ἐνορίας τῆς Βορείου Ἑλλάδος κεκτημένοι ἀπολυτήριον ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ Σχολείου ἢ ἰσοβάθμου τάξεως ἐτέρου σχολείου.

3. Κατ' ἐξαιρέσιν διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀνωτέρω συντέμνονται εἰς τὸ ἡμισυ αἰδιὰ τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ ἐπέκεινα τοῦ Α.Ν. 2200]1940 προβλεπόμενα προθεσμία προκηρύξεως καὶ ἐκλογῆς ἐφημερίων.

4. Κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον τῆς φοιτήσεώς των ἐν τῷ ἐκκλησ. φροντιστηρίῳ δύνανται οἱ ἀνωτέρω ἱεροσπουδασταί, μετα γνώμην τοῦ Δ]τοῦ τοῦ Ἐκκλησ. Φροντιστηρίου, νὰ χειροτονηθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Μητροπολίτου πρεσβύτεροι πρὸς πρακτικὴν ἐξάσκησιν, τῆς ὀριστικῆς τοποθετήσεως εἰς τὴν ἐνορίαν τῶν γινομένης μετὰ τὴν ἀποφίτησιν αὐτῶν ἐκ τοῦ φροντιστηρίου.

5. Ἡ φοιτήσις ὑποψηφίων ἱερέων εἰς φροντιστήρια ἱερατικῶν σχολῶν κατὰ τὸ ἔτος 1945 ἐφ' ὅσον ἀνέκοψαν αὐτήν, ὑπολογίζεται εἰς τὴν καθοριζομένην ὡς ἄνω ἐτησίαν τοιαύτην, συμπληρουμένη κατὰ τὸν ὀργανισμόν τοῦ φροντιστηρίου.

6. Οἱ βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων χειροτονούμενοι ἱερεῖς διορίζονται εἰς χωρία καὶ κόμας τῆς Βορείου Ἑλλάδος ἔχοντα πληθυσμὸν μέχρις 2000 κατοίκων, δὲν διακαοῦνται δὲ μεταθέσεως εἰς ἐφημεριακὰς θέσεις τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος.

7. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ Ἐκκλησ. Φροντιστήριον Κοζάνης.

*Ἄρθρον 2.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐφημεριακὰς θέσεις καταλαμβάνουν χειροτονούμενοι εἰς πρεσβυτέρους καὶ οἱ ἀπὸ πενταετίας τοῦλάχιστον κεχειροτονημένοι διάκονοι.

*Ἄρθρον 3.

1. Ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων διατάξεων γινομένη κράτησις 5^ο/ο ὑπὲρ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐφημερίων δι' ἀσφαλιστικὴν αὐτῶν εἰσφορὰν ἀυξάνεται εἰς 6^ο/ο.

2. Ἡ ἐπὶ πλέον κράτησις τοῦ 1^ο/ο ἀποτελεῖ εἰδικὴν εἰσφορὰν τῶν ἐφημερίων ὑπὲρ τοῦ ἐπισημοῦ Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησία», ἥτις εἰσπραττομένη παρὰ τῶν δημοσίων ταμείων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 586]45 Α.Ν. ἀποδίδεται κατὰ τριμηνίαν ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς «Ἐκκλησίας» πρὸς ἔκδοσιν αὐτῆς.

*Ἄρθρον 4.

Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὄργανισμοῦ Διοικήσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας (Ο.Δ.Ε.Π.) δύναται νὰ διορισθῇ καὶ ἐπιστήμων κεκτημένος πολυετῆ πείραν.

Εἰς τὸ Ἡμέτερον Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος οὐτινος ἢ ἰσχύος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφηρίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Αὐγούστου 1946.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΓΟΝΑΤΑΣ

Τὰ Μέλη

Π. Χατζηπάνος, Σ. Στεφανόπουλος, Κ. Καλιάνης, Α. Παπαδημιός, Δ. Χέλμης, Δ. Παπαδημητρίου, Α. Παπαθανάσης, Α. Καλαντζάκος, Γ. Λαζανάς, Ν. Ἀβραάμ, Α. Στραῦτος, Μ. Μαυρομιχάλης, Α. Ἀντωνόπουλος.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1946.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

ΠΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΠΑΝΟΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ι. ΣΥΝΟΔΟΝ ΤΟΥ Σ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΥΔΡΑΣ κ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Β'

Δεύτερον. Τὰ ἀπὸ τοῦ 1852 μέχρι τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1917 καὶ τρίτον τὰ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1917 μέχρι σήμερον.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως πῶς ἐκαλοῦντο οἱ ἀρχιερεῖς πρὸς συγκρότησιν τῶν Ἱερῶν Συνόδων κατὰ τὰς ἀνωτέρω περιόδους δύναται νὰ πεισθῇ πᾶς καλῆς πίστεως συζητητῆς, ὅτι οὐδὲν ἐδικαιολογεῖ τὴν γενομένην κίνησιν κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ Ὑπουργείου ὡς ἀντικανονικῆς κ.λ.π., διότι ἀπολύτως οὐδὲν πρωτοφανὲς μέτρον ἐλήφθη ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει μάλιστα μετὰ τοὺς Νόμους 1625 καὶ 1692 τοῦ προηγούμενου ἔτους.

Πρὶν ἢ ὅμως προβῶμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν ταύτην νομιζόμεν ὅτι πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν, ἐὰν ἡ συγκρότησις τῶν διαρκῶν Ἱερῶν Συνόδων ὡς διαρκοὺς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς εἰς ἐπὶ μέρους ἐκκλησιαστικὴν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ εἴτε ὡς κανονικῆ, εἴτε ὡς ἀντικανονικῆ. Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες ὀρίζουσι καὶ πραγματεύονται πρῶτον περὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, δεύτερον περὶ τῶν Τοπικῶν Συνόδων καὶ τρίτον περὶ τῶν Ἐπαρχιακῶν Συνόδων, αἵτινες ἀπαξάπασαι φέρουσι χαρακτῆρα περιοδικῶν. Τὸ σύστημα διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου, ὡς Ἀνωτάτης Διοικητικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, εἶναι ἄγνωστον εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν καὶ μέχρις αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ δεκάτου ἐβδόμου (17ου) αἰῶνος. Τὸ σύστημα συνόδου ὡς διαρκοῦς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς εἰς ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίαν εἶναι ἔργον, ὅπως γνωρίζομεν ὅλοι, τῶν ἀρχῶν τοῦ δεκάτου ὀγδόου (18ου) αἰῶνος. Ἐν Ρωσίᾳ τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1702 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Ἀδριανοῦ Β' συνεστήθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Πέτρου προσωρινῇ ἐπιτροπῇ ἐξ ἀρχιερέων ὡς διοικητικῆ ἀρχή, ἕως ὅτου ἐθισθῇ ὁ λαὸς εἰς τὴν ἔλλειψιν τοῦ Πατριάρχου. Μετὰ εἰκοσαετίαν δὲ περίπου, κατὰ τὸ 1721, τὴν προσωρινὴν ταύτην Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν κατέστησε διαρκῆ Ἀνωτάτην Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν ὡς Ἱεράν Σύνοδον, συντελέσαντος εἰς τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν ὀργάνωσιν αὐτῆς τοῦ διασήμου Ρώσου θεολόγου Προκοποβικίου. Αὐτὸς δὲ ὁ Μέγας Πέτρος ἐζήτησε παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Γ' δι' ἐπιστολῆς του ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30 Σεπτεμβρίου 1721 τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ γεγονότος. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης δὲ Ἱερεμίας Γ' διὰ τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1723 γράμματός αὐτοῦ ἀνεγνώρισε τὸ γεγονός. Ἐπίσης καὶ οἱ Πατριάρχαι Ἀντιοχείας Ἀθανάσιος καὶ Ἱεροσολύμων Χρύσανθος διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν γράμματός ἀνεγνώρισαν τὸ γεγονός συγχρόνως.

Βραδύτερον κατὰ τὸ 1760 ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Σαμουήλ Α' τοῦ Χαντζερῆ ἰδρύθη διαρκῆς Σύνοδος περὶ τὸν Πατριάρχην ἐκ τῶν πλησιοχώρων Μητροπολιτῶν, ἀποκληθέντων γερόντων. Κατὰ δὲ τὸ 1860, μετὰ τὴν ψήφισιν δηλονότι τῶν Ἐθνικῶν κανονισμῶν, ἐγκατεστάθη παρὰ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Ἰωακείμ τοῦ Β' καὶ Σωφρονίου τοῦ Γ' ὡς μόνιμος διαρκῆς Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ ἢ δωδεκαμελὴς Σύνοδος, παρὰ τοῦ Πατριάρχου καλουμένη κατὰ τάξεις, ὅποια ὑπάρχει καὶ σήμερον.

Ἡ Βαυαρικὴ Ἀντιβασιλεία καὶ ἡ Κυβέρνησις τοῦ ἀρτισυστάτου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, τὸ παράδειγμα τῶν ἐν Ρωσίᾳ γενομένων ἀκολουθοῦσαι, αὐτοβούλως ἀνεκήρυξαν τὸ Αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰ πάντων τῶν συγκληθέντων καὶ συνελθόντων ἐν Ναυπλίῳ κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1833 κανονικῶν καὶ προσφύγων ἀρχιερέων ἐγκατέστησεν Ἀνωτάτην ἐν αὐτῇ διοικητικὴν Ἀρχὴν Διαρκῆ πενταμελῆ Ἱερὰν Σύνοδον κατὰ τὸ Ρωσικὸν ὑπόδειγμα περὶ τοῦ μετ' ἑτησίαν συνοδικὴν θητείας συντάξασαι Καταστατικὸν πρὸς τοῦτο Χάρτην, ἐργασθέντος τοῦ Ἱερομονάχου Θεοκλήτου Φαρμακίδου. Τῇ 25ῃ Ἰουλίου ἰδίου ἔτους 1833 ἐδημοσιεύθη τὸ Βασιλικὸν Διάταγμα τῆς συγκροτήσεως τῆς πρώτης συνοδικῆς περιόδου, ἔχον οὕτω:

«Ὁθων Ἐλέω Θεοῦ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, Ἀκούσαντες τὴν γνώμην τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Γραμματείας, ἀπεφασίσαμεν νὰ διορίσωμεν καὶ διορίζομεν

- 1) Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὸν Μητροπολίτην Κορίνθου κ. Κύριλλον.
- 2) Ἐπίτροπον τῆς Ἐπικρατείας τὸν ὑπουργικὸν Σύμβουλον κ. Κωνσταντῖνον Δ. Σχινᾶν.
- 3) Συμβούλους τὸν Μητροπολίτην Θηβῶν κ. Παῖσιον, τὸν Μητροπολίτην Σαντορίνης κ. Ζαχαρίαν, τὸν πρῶτον Μητροπολίτην Λαρίσης, Ἐκκλησιαστικὸν τοποτηρητὴν Ἡλιδος, κ. Κύριλλον, καὶ τὸν Ἐπίσκοπον Ἀνδρούσης κ. Ἰωσήφ, καὶ
- 4) Γραμματεᾶ τὸν Ἱερομόναχον κ. Θεόκλητον Φαρμακίδην.

κλπ.

Τέλος, διορίζομεν ὡς πρῶτον συμπληρωματικὸν Σύμβουλον τὸν Ἐπίσκοπον Ἡλιουπόλεως κ. Ἀνθιμον, καὶ ὡς δευτέρου συμπληρωματικὸν Σύμβουλον τὸν Ἐπίσκοπον Ταλαντίου κ. Νεόφυτον.

Εἰς ἕκαστον τῶν κυρίων τούτων θέλει γνωστοποιηθῆ ὁ διορισμὸς του, καὶ ἕκαστος θέλει προσκληθῆ ἀμέσως μετὰ τὴν ὀρκωμοσίαν του ν' ἀναλάβῃ τὴν σημαντικὴν ὑπηρεσίαν του.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ.τ.λ. Γραμματεία ἐπιφορτίζεται τὴν ἐκτέλεσιν καὶ κοινοποιῆσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 25 Ἰουλίου (6 Αὐγ)του) 1833

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ἡ Ἀντιβασιλεία

Ὁ Κόμης Ἀρμανσπεργ πρόεδρος, Μάουρερ, Ἐϊδέκ. Ὁ ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου, τῶν Ἐξωτερικῶν, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας Σ. Τρικούπης.

Ἐκ τοῦ Διατάγματος τούτου καταδεικνύται, ὅτι ἡ συγκρότησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἦτο ἔργον τοῦ Βασιλέως. Ὁ τοιοῦτος καταρτισμὸς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διήρκεσε μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1852. Ἀλλὰ ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ τοῦ 1850, μετὰ τὴν ἔκδοσιν δηλονότι τοῦ Συνοδικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Τόμου, κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ Σεπτεμβρίου τοῦ 1850 μέχρι Σεπτεμβρίου τοῦ 1852 ἠκούσθη διὰ πρώτην φορὰν ὁ ὅρος «πρεσβεῖα ἀρχιερωσύνης καὶ προεδρεία ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν» ὡς ἑξῆς: «Ὁθων κ.τ.λ.

«Ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς: Μέχρις οὗ ἤθελε νομοθετηθῆ νέον Καταστατικὸν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, συνεπεῖα τῆς καὶ Κανονικῶς γενομένης ἀναγνωρίσεως τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, εὐδοκοῦμεν νὰ καλέσωμεν τοὺς ἑξῆς σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἦτοι τὸν Σ. Ἐπίσκοπον Ἀττικῆς κ. Νεόφυτον, τὸν Σ. Μητροπολίτην Κυνουρίας κ. Διονύσιον, τὸν Σ. ἐπίσκοπον Εὐβοίας κ. Νεόφυτον, τὸν Σ. ἐπίσκοπον Καλαβρύτων κ. Βαρθολομαῖον, τὸν Σ. Μητροπολίτην Φθιώτιδος κ. Ἰάκωβον, διὰ νὰ συγκροτήσωσι κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης αὐτῶν τὴν ἐνεστῶσαν Συνοδικὴν περίοδον, προεδρεύοντος τούτων τοῦ Σ. ἀρχιερέως Ἀττικῆς. Καλοῦμεν προσέτι ὡς ἀναπληρωματικὰ μέλη τὸν Σ. μητροπολίτην Κυκλάδων κ. Δανιήλ, καὶ τὸν Σ. μητροπολίτην Λοκρίδος κ. Ἀγαθάγγελον, οἵτινες εἰσερχόμενοι θέλουσι λάβει τὴν κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀνήκουσαν εἰς αὐτοὺς θέσιν. Ὁ ἡμέτερος ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως θέλει ἐκτελέσει κ.τ.λ. (Ἰουλίου 23, 1850)» (Ἐφημ. τῆς Κυβερν. ἔτος 1850, ἀριθ. 21 σελ. 82—Βλέπε καὶ Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Χρ. Παπαδοπούλου καὶ Κ. Οἰκονόμου τὰ σωζόμενα. Τόμος Β').

Τῇ 9ῃ Ἰουλίου τοῦ 1852 ἐξεδόθη ὁ ΣΑ'. Νόμος ὁ καθορίζων τὰ τῆς συγκροτήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὡς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, συμφώνως πρὸς τὸν τεθέντα ὄρον ἐν τῷ Συνοδικῷ καὶ Πατριαρχικῷ Τόμῳ. Ἐπεφύλαξεν ὁμοῦς ἐν τῷ Νόμῳ τούτῳ ἡ Κυβέρνησις εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα, ἵνα εἰς τὸ τέλος ἑκάστης συνοδικῆς περιόδου, διατηρῆ καὶ διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος δύο ἐκ τῶν τῆς ὑπὸ τὴν λήξιν συνοδικῆς περιόδου. (Βλέπε Ν. ΣΑ' ἄρθρ. Γ'. παράγρ. 2).

(Συνεχίζεται)

ΕΝ ΔΩΡΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΚΑΝΤΕΡΒΟΥΡΙΑΣ W. LAUD
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΛΛΟΝ ΛΟΥΚΑΡΙΝ

Ἐν τῇ ἐκθέσει, τῇ εὐρισκομένη νῦν εἰς τὴν Bodleian βιβλιοθήκην τῆς Ὁξφόρδης, τῶν βιβλίων καὶ ἀντικειμένων τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας W. Laud (1573—1645), ὑπάρχει καὶ ἓν ἔντυπον βιβλίον τοῦ Ἰώβ, δεδεμένον διὰ μεμβράνης φερύσης χρυσοῦς διακοσμήσεις, ὅπερ, ὡς σαφῶς δηλοῦται ἐν τῇ προτασσομένη ἐγγράφῳ ἀφιερώσει, προωρίζετο ν' ἀποσταλῆ ὡς δῶρον ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας Laud πρὸς τὸν Πατριάρχην Κων/πόλεως Κύριλλον τὸν Λούκαριν.

Τὸ βιβλίον τοῦτο τοῦ Ἰώβ, ἐκ 46 σελίδων ἀποτελούμενον καὶ φέρον χρονολογίαν ἐκτυπώσεως 1637, τόπον δὲ ἐκδόσεως τὸ Λονδίνον, περιέχει τὸ κείμενον τοῦ Ἰώβ ἐν τῇ μεταφράσει τῶν Ὁ' ἐκ τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ κώδικος. Τὸ κείμενον, δι' ὠραίων μεγάλων στοιχείων τετυπωμένον, εἶναι διηρημένον εἰς κεφάλαια, ἀριθμούμενα διὰ τῶν γραμμάτων τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, καὶ εἰς στίχους, χωρὶς ὅμως οὗτοι ν' ἀριθμῶνται. Εἰς τὸ περιθώριον τοῦ κειμένου ὑπάρχουν ἔντυποι διορθώσεις λέξεων καὶ φράσεων τοῦ κειμένου, εἰσαγόμεναι διὰ τοῦ Ἰσ. (=Ἰσως), εἰς ἓνα δὲ στίχον ἐπιξηγῆται ἐν τῷ περιθωρίῳ ἡ ἑβραϊκὴ λέξις «βεχώρ i. e. πρωτότοκος» μὲ παραπομπὴν εἰς Γεν. 36, 15. Δυστυχῶς οὐδαμοῦ τοῦ κειμένου ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀνήκον ἀἰ διορθώσεις αὐταί. Τοῦ κειμένου τοῦ βιβλίου τοῦ Ἰώβ προτάσσονται ἔντυποι τρεῖς στίχοι τοῦ Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, σχετικοὶ πρὸς τὸν Ἰώβ, πέντε στίχοι τοῦ Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου, ὀλίγα γραμματὰ ἐκ τῆς «Ἐκθέσεως Ὁρθοδόξου Πίστεως» τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ μία περικοπὴ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ὠριγένους πρὸς τὸν Ἀφρικανὸν περὶ τῆς ἀποκλίσεως τῶν Ὁ' ἀπὸ τοῦ ἑβραϊκοῦ.

Τοῦ ὅλου ἐντύπου βιβλίου προηγοῦνται τέσσαρα φύλλα λευκά, κατὰ τὴν βιβλιοδέτησιν προστεθέντα, καὶ ἕτερα τέσσαρα ἔπονται αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς ὀγδόης σελίδος τῶν πρώτων λευκῶν φύλλων ὑπάρχει ἀφιέρωσις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας Laud πρὸς τὸν Κύριλλον Λούκαριν. Ἡ ἀφιέρωσις διὰ μελάνης γεγραμμένη καὶ καταλαμβάνουσα τὸ πλεῖστον τῆς σελίδος εἶναι συντεταγμένη εἰς ἄπταιστον ἑλληνικὴν γλῶσσαν, λίαν δὲ εὐανάγνωστος. Ἡ ὅλη ἀφιέρωσις, καίτοι ἀποτελεῖται ἐκ 17 μακρῶν στίχων, περιλαμβάνει εἰς μίαν μόνον πρότασιν. Ὁ Laud, ἀφοῦ καταριθμήσῃ τοὺς συνήθεις τίτλους τοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως, καλεῖ τὸν Κύριλλον Λούκαριν «κοινὸν τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας εὐεργέτην» ἕνεκα τῆς δωρεᾶς τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ κώδικος τῆς Ἀγ. Γραφῆς πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, ἧτις, ὡς ἐκφραστικώτατα ὁ Laud διατυπῶ, ἡλευθέρωσε τὰ κείμενα «ἐξ αἰχμαλωσίας τῆς Αἰγυπτίας ἢ Βαβυλωνίας πολὺ χαλεπωτέρας καὶ μακροχρονιωτέρας» καὶ ἀπέδωκεν αὐτὰ «μετὰ πολλὰς αἰῶνων περιόδους ἐκ τῆς σκιάς τῆς λήθης δεύτερον τῇ ἐκκλησίᾳ». Ἀφοῦ δὲ οὕτω ὁ Laud ἐπαινέσῃ καὶ τονίσῃ τὴν σημασίαν τῆς δωρεᾶς,

δηλοῖ ὅτι ἐν βραχεὶ θέλουσιν ἴδει τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος πάντα τὰ βιβλία τῆς Π. Δ. Ὡς «πρόδρομον δὲ ἐπίδειγμα τῶν λοιπῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης» πέμπει νῦν πρὸς τὸν Λούκαριν τὸ κείμενον τοῦ Ἰώβ ὡς «ἀδιάλειπτον μνημόσυνον διὰ τὴν τοσαύτην καὶ τηλικαύτην εὐεργεσίαν καὶ ὡς τεκμήριον τῆς αἰεὶ καὶ ἀνυποκρίτου φιλίας καὶ φιλαδελφίας».

Παραθέτω ὀλόκληρον τὴν ἀφιέρωσιν ὡς αὕτη ἔχει :

Τῷ Θεοφιλεστάτῳ, ΚΥΡΙΛΛῳ, ἐλέει Θεοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης Ἐπισκόπῳ, ὑπερτίμῳ Εξάρχῳ, Οἰκουμεικῷ Πατριάρχῳ, καὶ τῷ κοινῷ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας εὐεργέτῃ.

Τοῦ πολυταλάντου ἐκείνου δώρου, καὶ τιμαλφεστάτου κειμηλίου, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, παρὰ τῆς σῆς Αγιωσύνης πρὸς τὸν γαληνότατον καὶ σεβασμιώτατον βασιλέα ἡμῶν διαπεμφθέντος, ταύτην τὴν μερίδα, τὸ κείμενον, δηλαδή, τοῦ πολυάθλου Ἰώβ, ὡς πρόδρομον ἐπίδειγμα τῶν λοιπῶν τῆς παλαιᾶς διαθήκης βιβλίων, πάσαι μεν ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ἐν Αἰγύπτῳ βασιλεύσαντος διὰ τῶν ἑβδομήκοντα ἐρμηνευτῶν ἐκ τῶν Ἑβραϊκῶν εἰς τὴν Ελλάδα γλώσσην μεταβληθέντων, νῦν δὲ ἐξ αἰχμαλωσίας τῆς Αἰγυπτίας, ἢ Βαβυλωνίας, πολὺ χαλεπωτέρας, καὶ μακροχρονιωτέρας ἑλευθερωθέντων, καὶ μετὰ πολλὰς αἰῶνων περιόδους, ἐκ τῆς σκιάς τῆς λήθης δεύτερον τῇ Ἐκκλησίᾳ, διὰ τῆς ἀξιεπαινέτου τῆς Αγιωσύνης σου ἐπιμελείας, καὶ κηδεμονίας ἀποδοδομένου, καὶ ἐν βραχεὶ, σὺν Θεῷ, εἰς φῶς καὶ ἡμέραν ἐκδοθησομένου, εἰς τὸ ἀδιάλειπτον, διὰ τοσαύτην καὶ τηλικαύτην εὐεργεσίαν, εὐχαριστίας μνημόσυνον καὶ τῆς αἰεὶ καὶ ἀνυποκρίτου φιλίας, καὶ φιλαδελφίας τεκμήριον, σὺν ἀσπασμῷ ἐν φιλήματι ἀγάπης, ἀσμένως πέμπει

ΙΛΕΡΜΟΣ τῷ αὐτῷ ἐλέει Καντουαρίας Ἀρχιεπίσκοπος, Εξαρχος καὶ Μητροπολίτης πάσης τῆς Ἀγγλίας, καὶ τῆς ἐν τῇ Ὁξονίᾳ Ἀκαδημίας, Καγκελλάριος.

Τὸ κείμενον καὶ ἡ ὑπογραφή δὲν φέρουν διάφορον γραφικὸν χαρακτῆρα τὰ πάντα ἐγράφησαν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους διὰ τῆς αὐτῆς χειρός. Ὁ Laud ὑπογράφεται ὡς ΙΛΕΡΜΟΣ διὰ κεφαλαίων εὐαναγνώστων γραμμάτων, προφανῶς ἐξελληνίσας τὸ χριστιανικὸν αὐτοῦ ὄνομα William. Βραδύτερός τις ἀναγνώστης ὑπεγράμμισεν ἐκ τῶν τίτλων τοῦ Laud τὸ «πάσης Ἀγγλίας» καὶ διὰ παραπομπῆς ἐσημείωσεν εἰς τὸ περιθώριον τῆς αὐτῆς σελίδος εἰς Λατινικὴν γλῶσσαν ὅτι κακῶς ὀνομάζεται «Μητροπολίτης πάσης Ἀγγλίας», διότι ὁ Καντερβουρίας εἶναι μὲν «primus totius Angliæ», ἀλλὰ Μητροπολίτης μόνον τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐπαρχίας (sed Metropolita unius solum (suae scilicet) Provinciae).

Ἡ ἀφιέρωσις δὲν φέρει χρονολογίαν. Δεδομένου ὅμως ὅτι τὸ βιβλίον φέρει χρόνον ἐκδόσεως 1637 καὶ ὅτι ὁ Laud θὰ ἔσπευσεν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐκτυπώσει νὰ στείλῃ ἀνάτυπον εἰς τὸν Λούκαριν, πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἀφιέρωσις ἐγράφη ἢ κατὰ τὸ 1637 ἢ εὐθὺς μετ' αὐτό. Τὸ βιβλίον δὲν ἀπεστάλη πρὸς

τὸν Πατριάρχην, προφανῶς διότι ἐν τῷ μεταξύ ὁ Laud ἐπληροφόρηθη τὸ τραγικὸν τέλος τοῦ Λουκάρεως. Ἡ ἀρίστη κατάστασις τοῦ βιβλίου δεικνύει ὅτι τοῦτο δὲν ἐχρησιμοποιήθη, ἀλλὰ παρέμεινεν ἐν τῇ ιδιοκτησίᾳ τοῦ Laud, διασωθὲν οὕτω μέχρις ἡμῶν. Τὸ βιβλίον φέρει μόνον τὰς ἐκ τοῦ χρόνου ἀναγκαίας φθοράς, περιοριζομένας εἰς τὰ ἐξώφυλλα.

Oxford 1946

B. ΒΕΛΛΑΣ

ΠΩΣ ΣΥΝΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΝΑΟΙ ΚΑΙ Ο ΚΛΗΡΟΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ὡς εἶνε γνωστόν, τὸ Σύνταγμα τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν δὲν ἀναγνωρίζει καμμίαν θρησκείαν ὡς ἐπίσημον θρησκείαν τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ ἀρχὴ αὕτη καθιερώθη ὑπὸ τοῦ Θωμᾶ Τζέφερσον, τοῦ ἐμπνευσμένου ἀποστόλου τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας καὶ συγγραφέως τῆς προκηρῦξεως τῆς Ἀμερικανικῆς ἀνεξαρτησίας (1776). Εἰς καμμίαν ὅμως χώραν τοῦ κόσμου δὲν ὑποστηρίζεται τόσον ἐν ἔργοις ὑπὸ τοῦ κράτους ἢ θρησκεία, ὅσον εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν.

Καὶ ἐνῶ ὁ ἀμερικανικὸς λαὸς εἶναι γνωστὸς ὡς κατ' ἐξοχὴν θετικιστὴς καὶ τοῦ στενοῦ ὀρθολογισμοῦ, προκειμένου ὅμως περὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἀφήνει νὰ ὀμιλῇ ἢ θρησκευτικῆ του συνείδησις, τὴν φωνὴν τῆς ὁποίας διερμηνεύει ὁ καθ' ὅλην τὴν Ἀμερικὴν διάχυτος θρησκευτικὸς ὄργανισμός.

Οἱ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτεῖαις ναοὶ ὅλων τῶν θρησκευμάτων καὶ θρησκευτικῶν κοινοτήτων, ἀνεξαρτήτως χρώματος καὶ φυλῆς, εἶναι ἀπηλλαγμένοι πάσης ἐμμέσου ἢ ἀμέσου φορολογίας, ἀπολαύουσι πλήρη ἐλευθερίαν, ἔχουσι δὲ ἀμέριστον τὴν ὑποστήριξιν οὐ μόνον τῶν ἀμερικανικῶν Ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦ τύπου καὶ τῶν ραδιοφωνικῶν σταθμῶν. Διὰ τὸ ἀμερικανικὸν ἔθνος ὁ οἰοσδήποτε ναὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἱερατεῖον παντὸς θρησκείας εἶνε ἐνεργὰ μέρη τῆς υπάρξεώς του, ἄξια πάσης ὑποστηρίξεως καὶ θυσίας. Εἰς τὴν θέσιν δ' ἀκριβῶς ταύτην, τὴν ὁποίαν κατέχει ἡ θρησκεία εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ, ὀφείλεται τὸ ὅτι ἡ ἀμερικανικὴ Ἐκκλησία παρουσιάζεται εἰς τὰ ἔργα τῆς ὡς μία ἀπὸ τὰς ζώσας καὶ εὐαγγελικῶς δρώσας Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ ναοῦ πᾶσα ἀμερικανικὴ οἰκογένεια καταβάλλει κατ' ἔτος 50—300 δολλάρια εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἑκάστην δὲ Κυριακὴν μεταβαίνουσα εἰς τὸν ναὸν ἐγχειρίζει εἰς φάκελλον ὃ,τι εὐχαριστεῖται ὡς ἑβδομαδιαίαν προσφορὰν, οὐδέποτε δὲ λείπουν αἱ δωρεαί. Ἡ Ἀμερικανικὴ μάλιστα κυβέρνησις, διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὸ πνεῦμα τῶν δωρεῶν πρὸς τοὺς ναοὺς, ἀφαίρει ἐκ τοῦ φόρου καθαρῶς προσόδου τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα προσφέρουσιν οἱ ἀμερικανοὶ πολῖται ὡς συνδρομὰς καὶ δωρεὰς εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῶν καὶ τὸν Ἐρυθρ. Σταυρὸν. Καὶ τὴν Κυριακὴν δὲ διὰ νόμου ἀπηγορεύθη ἡ πώλησις οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν διὰ νὰ διευκολυνθῇ ἡ φοίτησις εἰς τὰ βραδυνὰ κηρύγματα τῶν ἐκκλησιῶν.

Ἐπίσης πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν Ἐκκλησιῶν διοργανοῦνται ποικίλαι κοσμικαὶ συγκεντρώσεις («πικ-νίκ», θεατρικαὶ παραστάσεις, δελτὰ κλ.), τῶν ὁποίων τὰ εἰσιτήρια εἶναι ἐντελῶς ἀφορολόγητα.

Ὁ Κλῆρος ἐν Ἀμερικῇ ἐκπροσωπεῖ παντοῦ τὴν ἀσίγητον ψυχογεγενημένην φωνὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἀμερικανικὸς λαὸς προσπαθεῖ νὰ τὸν ἀμείβῃ ἀνταξίως τῆς ὑψηλῆς του ἀποστολῆς.

Ὁ μέτριος μηνιαίος μισθὸς ἐνὸς κληρικοῦ ἐν Ἀμερικῇ εἶνε ὅσος καὶ ἐνὸς βουλευτοῦ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ἐν Ἀγγλίᾳ, ἤτοι 2.400 δολλ. Οἱ ἱερεῖς παρέχουσιν εἰς ὅλους τοὺς κληρικούς 50 % ἐκπτώσιν ἀπὸ τὰ νοσήλια, τὰ φάρμακα, εἰς τὰς κλινικάς καὶ τὰς κατ' οἶκον ἐπισκέψεις, αἱ δὲ ἀεροπορικαί, ἀεροπορικαὶ καὶ σιδηροδρομικαὶ ἐταιρεῖαι καθῶς καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ μεγάλα ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ τὰ χρυσοχοεῖα 10 %.

Ἡ Ἀμερικανικὴ κυβέρνησις ἀπαλλάσσει πάσης στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τοὺς κληρικούς ὅλων τῶν θρησκειῶν, χρωμάτων καὶ φυλῶν, καθὼς καὶ τοὺς ἱεροσπουδαστάς, τοῖς παρέχει δὲ καὶ τὸ σπάνιον προνόμιον, τῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπὸ τὰς ἄλλας χώρας εἰσόδου ὑπὲρ τὴν διὰ νόμου θεσπισμένην. Ὅλη δὲ αὕτη ἡ προστασία καὶ ὑποστήριξις ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι ὁ κληρικὸς ἐν Ἀμερικῇ δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὸ τελετουργικὸν μέρος καὶ τὸ κήρυγμα, ἀλλὰ πραγματοποιεῖ καὶ κοινωφελεστάτην ἐξεκκλησιαστικὴν δρασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν διακρίνεται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν καὶ ὁ ἰδιὸς μας ἐν Ἀμερικῇ ἑλληνικὸς Κλῆρος.

ΤΖΑΝΟΣ ΓΟΥΓΟΥΤΑΣ

Ἐφημέριος τῆς ἐν Mansfield (Ohio) Ἑλλην. Κοινότητος

ΑΙ ΝΕΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

[Ἀνταπόκρισις ἐκ Λονδίνου]

Ὁ παγκόσμιος πόλεμος, τοῦ ὁποίου τὸ νικηφόρον τέρας μόλις ἐώρτασαν οἱ συμμαχικοὶ λαοί, εὗρε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας, ὅπως, ὑποθέτω, καὶ ὅλας τὰς ἄλλας χριστιανικὰς Ἐκκλησίας, ἀπαράσκευον εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶς κοινωνικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἐμελλον νὰ πηγᾶσιν ἀπὸ μίαν τοιαύτην παγκόσμιον σύρραξιν.

Πολλοὶ κληρικοὶ καὶ ἄλλοι ἐξέχοντες παράγοντες τῆς Βρετανικῆς κοινωνίας ὁμολόγησαν ὅτι εὐρέθησαν ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ σφυγμομετρήσουν τὴν κοινωνικὴν ἀλλαγὴν, ἢ ὁποῖα ἐῖχε συντελεσθῆ κατὰ τὰ ἔτη μεταξύ τῶν δύο πολέμων, καὶ συνεπῶς δὲν κατόρθωσαν νὰ προετοιμάσουν τὰ ἀντιφάρμακα τῆς συγχύσεως καὶ τῆς ζάλης πού φέρουν συνήθως τοιαῦται μεταπτώσεις καὶ ἀλλαγαί. Ὅπως ὅμως εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις ἢ ἀνεξάντητος ὑπομονὴ τοῦ Ἀγγλοῦ τὸν βοηθεῖ εἰς τὴν ἐξεύρεσιν διαλλακτικῶν μέσων, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπουλῶνει ἔστω καὶ προχειρῶς τὰς πληγὰς, ὅσον μεγάλαί καὶ ἂν εἶναι, οὕτω καὶ εἰς τὴν περιπτώσει αὐτῆν ἢ κατακραυγῇ, πού ἠκούσθη κατ'

ἀρχὰς ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας, πολὺ ἐνωρὶς ἐσταμάτησε μὲ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἤρχισαν νὰ λαμβάνωνται, καὶ τὴν ἀνακούφισιν, τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ὕλικήν, τὴν ὁποῖαν εἶδεν ὁ λαὸς ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἤρχισε νὰ παρέχῃ εἰς αὐτόν.

Αἱ ἀλλαγαὶ τῶν καταστάσεων ὁμῶς εἶναι πολὺ φυσικὸν νὰ χρειάζωνται καὶ ἀλλαγὰς προσώπων καὶ δὴ ἀντικατάστασιν τῶν παλαιῶν προσώπων μὲ νέα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα νὰ εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀντιμετωπίσουν τὰς νέας καταστάσεις. Καὶ τοῦτο, εἰς τὴν χώραν αὐτήν, ἔγινε πάντοτε μὲ ἐξαιρετικὴν εὐκολίαν, χωρὶς στάσεις, ἀνατροπὰς καὶ ἀγεφύρωτα κοινωνικὰ χάσματα.

Ὁ τότε Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας Δρ Λάγκ, ὁ γνωστὸς διὰ τὰ φιλορθόδοξα καὶ εἰδικῶς φιλελληνικά του αἰσθήματα, εἶχεν ἀντιληφθῆ ὅτι οἱ ὄμοί του, ὄμοι πολλοῦ πρεσβύτου, δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀνθέξουν τὸ βάρος καὶ τὴν εὐθύνην, πού ἐδημιουργοῦν αἱ νέαι καταστάσεις, καὶ μὲ τὴν παραίτησίν του κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1942 ἀπεφάσισε νὰ παραδώσῃ τὴν ἀρχήν, καὶ μαζὺ μὲ αὐτήν καὶ τὴν εὐθύνην, εἰς νεώτερον ἄνθρωπον, ὅπως ὁ ἴδιος ἐδήλωσε. Καὶ τότε ἐξελέγη ὁ Δρ Οὐίλλιαμ Τέμπλ, ὁ ἕως τότε γνωστὸς ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ὑόρκης διὰ τὴν δρασίαν του εἰς τὰ διάφορα διεθνῆ χριστιανικὰ συνέδρια.

Μολοῦντι ὁ Δρ Τέμπλ, ὡς φιλόσοφος καὶ κοινωνιολόγος, ἦτο ἀρκετὰ γνωστὸς εἰς τὸ Βρετανικὸν καὶ τὸ διεθνὲς κοινόν, ἐν τούτοις τὸ εὐρὺ κοινωνικὸν του πρόγραμμα, ὅπως καὶ ἡ ὅλη του Ἐκκλησιαστικὴ φυσιογνωμία, ἀπεκαλύφθησαν εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν μόνον ὅταν ἀνήλθε τὸν θρόνον τῆς Καντουαρίας καὶ ἤρχισε νὰ ἐνεργῇ ὡς ὑπεύθυνος ἐκκλησιαστικὸς ἀρχηγός.

Ὁ Δρ Τέμπλ δὲν ἔχασε καθόλου καιρὸν εἰς τὸ νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὴν νέαν κατάστασιν. Εἶχε, φαίνεται, κάμει ἀπὸ πολλοῦ τὴν διάγνωσιν ὅτι ἡ Ἐκκλησία θὰ ἀποξενουτοῦ καὶ θρησκευτικῶς καὶ πνευματικῶς ἀπὸ τὸ ποίμνιόν της, ἂν οἱ ἡγέται της δὲν ἤλασσαν τακτικὴν καὶ ἂν δὲν ἐλάμβανον ἐπισημῶς θέσιν ἀπέναντι τῶν προβλημάτων, πού ἀντεμετώπιζε τὸ ποίμνιόν των.

Ὁ ἄγγλος, ὡς ἄνθρωπος, δὲν εἶναι πολὺ καλὸς χριστιανός, μὲ τὴν στενὴν ἔννοιαν τοῦ χριστιανισμοῦ. Δὲν εἶναι φιλακόλουθος. Οἱ ναοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας εἶναι κενοὶ καὶ κατὰ τὰς μεγάλας ἀκόμη ἡμέρας τοῦ χριστιανισμοῦ. Εἶναι ὁμῶς περισσότερο θρησκευτικὸς καὶ ἠθικὸς—κατὰ τὴν γνώμην μου—μὲ τὴν γενικωτέραν ἔννοιαν τῆς ἠθικῆς, ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους χριστιανικοὺς λαούς. Καὶ ὅπως οἱ ἴδιοι οἱ ἄγγλοι παραδέχονται, ἔχουν «πολλὴν θρησκευτικότητα καὶ ὀλίγον χριστιανισμόν». Εἰς ἀπὸ τοὺς λόγους εἶναι ἡ σύγχυσις, πού ἔχει ἐπιφέρει εἰς τὴν χώραν ἡ πληθὺς τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ὁμολογιῶν. Ἐτερος λόγος, ἀρκετὰ σπουδαῖος διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας, εἶναι ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ἐπίσημον Ἐκκλησίαν τῆς χώρας, τὴν ὁποῖαν καὶ μόνην τὸ κράτος προστατεύει καὶ ἀναγνωρίζει, εἰς βάρους φυσικὰ ὄλων τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, τόσοσιν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς ὅσον καὶ τῶν λεγομένων Ἐλευ-

θέρων Ἐκκλησιῶν. Καὶ αὐτό, πανθομολογουμένως, ἀποτελεῖ τὸ μεγαλύτερον μειονέκτημά της ἀπέναντι τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν σημερινὴν βιομηχανικὴν κοινωνίαν μας.

Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ Ἐπίτροποι ἢ διαχειρισταὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, κυρίως ἀστικῆς, ἔχουν καταντήσῃ ἀντιπαθητικοὶ εἰς τὸν λαόν, καὶ αὐτὸ ἀσφαλῶς συντείνει πολὺ εἰς τὴν μείωσιν τῆς αὐθεντίας τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἀντίληψιν ἀπλοϊκῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἀδυνατοῦν νὰ διακρίνουν τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ πνευματικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ διαχειριστικοῦ ἔργου τῶν Ἐπιτρόπων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς κτημοσύνης.

Ὁ Δρ Τέμπλ ὑπῆρξε πολὺ ταχὺς εἰς τὸ νὰ κάμῃ καὶ τῆς ἀντιπαθείας αὐτῆς τοῦ λαοῦ τὴν διάγνωσιν, ἢ ὁποῖα ἀντιπάθεια ἐτροφοδοτεῖτο πιθανὸν καὶ ἀπὸ τοὺς ὁπαδοὺς καὶ πράκτορας ἄλλων ἐκκλησιῶν τῆς χώρας. Καὶ μὲ τὸ κοινωνικὸν πρόγραμμα, πού εἶχε προετοιμάσει μὲ τὴν συνεργασίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ὑόρκης καὶ πολλῶν ἱεραρχῶν καὶ λαϊκῶν, προσεπάθησε, καὶ ἐν μέρει ἐπέτυχε, νὰ κερδίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν μαζῶν, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ διὰ πρώτην ἴσως φορὰν εἰς τὴν βιομηχανικὴν ἐποχὴν μας ὁ βρετανικὸς λαὸς ἀντελήφθη ὅτι οἱ Ἀρχιεπίσκοποι Καντουαρίας καὶ Ὑόρκης δύνανται, ὅταν θέλουν, ν' ἀντιλέγουν εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ ἐπισήμου Κράτους, ἀπὸ τὸ ὁποῖον διορίζονται, παρὰ νὰ ἐκλέγονται, καὶ ὅτι περαιτέρω ἔχουν τὸ δικαίωμα, ὅταν δὲν τοῖς ἀπολείπῃ τὸ θάρρος, νὰ ψέγουν ἢ νὰ καταδικάζουν τὴν κυβερνητικὴν πολιτικὴν τόσοσιν διὰ τὰ θρησκευτικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα, ὅσον καὶ διὰ τὰ πολιτικά, διὰ τὴν μεταχείρισιν ἀποικιακῶν καὶ ἄλλων λαῶν, ἐπέμβασιν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ ἄλλων ἐθνῶν κλπ.

Μαζὺ μὲ ὄλους τοὺς ἄλλους πού συνεργῶνουν μὲ τὸ θρησκευτικοκοινωνικὸν του σχέδιον ὁ Δρ Τέμπλ ἐξέλεξεν ὡς πρῶτον μέλημά του τὸ νὰ δείξῃ ἐμπράκτως εἰς τὸν λαόν ὅτι ἡ Ἐκκλησία, μακρὰν τοῦ νὰ εἶναι δούλη καὶ θεραπαινὶς τῶν νόμων καὶ τῶν διαταγμάτων τῆς Πολιτείας, εἶχεν ἀκόμη ἀναφαίρετον καθῆκον νὰ ψέγῃ καὶ νὰ στηλιτεύῃ τὰς ὑπερβασίας της, νὰ εὐρίσκειται πλησίον τῶν μαζῶν τοῦ λαοῦ εἰς κάθε δίκαιον αἴτημά των καὶ νὰ χρησιμεύῃ ὡς ὁ δημόσιος συνήγορος διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν πνευματικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἐξύψωσιν τῆς κοινωνίας. Ὡμίλησε πολλάκις μὲ θάρρος καὶ παρησίαν ἐναντίον τῶν μεγάλων Τράστ καὶ τῶν Τραπεζιτικῶν Ὄργανισμῶν, τῶν μονοπωλιῶν καὶ τῶν Ἐταιρειῶν, πού τείνουν μὲ τὴν ἀτομικὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν των νὰ ὑποτάξουν τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου, καὶ ἐφθάσε μέχρι τοῦ σημείου νὰ δηλώσῃ ὅτι, ἐν ἀνάγκῃ, θὰ ὑποστηρίξῃ καὶ τὸν χωρισμὸν Ἐκκλησίας καὶ Κράτους, ἂν τὸ δεύτερον θὰ ἐπέμενε νὰ κρατήσῃ δι' ἑαυτὸ τὸ δικαίωμα νὰ φιμῶνῃ τὴν Ἐκκλησίαν, ὅταν ἡ φωνὴ της δὲν ἦτο σύμφωρος πρὸς τοὺς σκοποὺς του.

Ἄς ἴδωμεν ὁμῶς συντόμως ποῖον ἦτο τὸ κοινωνικὸν αὐτὸ σχέδιον καὶ πῶς ὁ ἴδιος τὸ εἶχε συνοψίσει εἰς ἕξ ἀρθρα.

1) Κάθε ἀνθρώπινη ὑπαρξις πού ἔρχεται εἰς τὸν

κόσμον αὐτὸν πρέπει νὰ εὐρίσκειται ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἐν μέσῳ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος μὲ σπῆτι καθαρὸν, ὑγιεινὸν καὶ ἀξιοπρεπές, διὰ νὰ ἀναπτυχθῆ ὡς μέλος τῆς βασικῆς αὐτῆς κοινωνίας εἰς ἀτμοσφαῖραν εὐτυχίας, ἀνεπηρέαστον ἀπὸ ὑποσιτισμὸν, ἔλλειψιν χώρου καὶ καθαριότητος, κακῶν συναισθημάτων καὶ μηχανικῆς μονοτονίας.

2) Εἰς κάθε ὑπαρξίν δέον νὰ παρέχεται ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἢ εὐκαιρία πρὸς μόρφωσιν μέχρις ὠρίμου ἡλικίας κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ δύναται αὕτη νὰ ἐπιδείξῃ τὰς φυσικὰς τῆς κλίσεις καὶ τὰ πνευματικὰ τῆς χαρίσματα. Ἡ μόρφωσις αὕτη δέον νὰ ἐμπνέεται ὑπὸ τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεόν, ἢ ὅποιον ἐκφράζεται διὰ τῆς προσευχῆς.

3) Ἡ κοινωνία πρέπει νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ κάθε πολίτην εἰσόδημα, τὸ ὁποῖον θὰ τὸν καθιστᾷ ἱκανὸν νὰ συντηρῇ τὴν οἰκογενειάν του καὶ νὰ ἀνατρέφῃ τὰ τέκνα του κατὰ τὸν περιγραφέντα ἀνωτέρω τρόπον.

4) Κάθε πολίτης δέον νὰ ἔχῃ δικαίωμα νὰ ἐκφράσῃ τὴν γνώμην του διὰ τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τῆς βιομηχανίας, εἰς τὴν ὁποίαν διαθέταται ὑπηρεσίας του, καὶ νὰ τῷ παρέχεται ἢ ἱκανοποίησης τῆς γνώσεως ὅτι ἡ ἀτομικὴ του αὕτη ἐργασία κατευθύνεται πρὸς τὴν εὐπραγίαν καὶ τὸ γενικὸν τῆς κοινωνίας ὀλοκλήρου καλόν.

5) Μεταπολεμικῶς, κάθε ἐργαζόμενος πολίτης δέον νὰ ἔχῃ ἀρκετὰς ὥρας δι' ἀνάπαισιν καὶ μελέτην καθημερινῶς, νὰ ἔχῃ δύο ἡμέρας ἀργίας ἐβδομαδιαίως καὶ ἑτησίαν μνησιαὴν ἄδειαν ἐκ τοῦ ἔργου του ἐπὶ πληρωμῇ, πράγματα ποὺ θὰ τὸν βοηθήσουν ν' ἀπολαύῃ πλήρως τὸν ἰδιωτικὸν του βίον καὶ τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ τὰς προοπτικὰς ὅπου τυχὸν τὸν ὀδηγοῦν εἰς προσωπικὰ του ἱκανότητες καὶ τὸ τάλαντόν του.

6) Πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῆ πλήρης ἐλευθερία εἰς ἕκαστον πολίτην, ὑπὸ τὸν τύπον ἐλευθερίας πίστεως καὶ λατρείας, λόγου, συγκεντρώσεως καὶ ἐπικοινωνίας μετ' ἄλλων ἀνθρώπων δι' ὀρισιμένους σκοπούς.

Εἰς αὐτὰ τὰ ἑξ ἄρθρα φαίνεται καθαρῶτα πῶς ὁ Δρ Τέμπλ εἶχεν δραματισθῆ τὴν νέαν—τὴν μεταπολεμικὴν—χριστιανικὴν κοινωνίαν.

Εἶναι δέ, πρῶγματι, διάχυτος—τοῦλάχιστον εἰς τὴν χώραν αὐτήν—ἡ ἀντίληψις, ὅτι αἱ βασικαὶ ἀρεταὶ μιᾶς χριστιανικῆς κοινωνίας, δηλ. ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἐλεημοσύνη, δὲν δύναται, μετὰ τὸν τρόπον ποὺ ἀσχοῦνται σήμερον, νὰ λύσουν κανένα ἀπὸ τὰ προβλήματα τῆς κοινωνίας. Ἡ φιλανθρωπία, μετὰ τὴν χριστιανικότητα καὶ ἂν ἀσκῆται, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας καὶ συνεπῶς τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, ὅσον ἀνυπόκριτος καὶ ἂν εἶναι, δὲν δύναται νὰ ἐπουλώσῃ καμμίαν ἀπὸ τὰς κοινωνικὰς πληγὰς. Καὶ ἡ ἐλεημοσύνη, ὅσονδὴποτε καὶ ἂν ἀσκῆται, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λύσῃ τὰς διαφορὰς μετὰ τὸν κεφαλαίου καὶ ἐργασίας. Χρειαῖται λοιπὸν ἡ δραστικὴ ἐπέμβασις τοῦ κράτους, μετὰ γενικὸν σχέδιον οἰκονομίας, μετὰ περιορισμὸν τῶν πλεονεκτητικῶν τάσεων τῶν ἀτόμων, ὅσον καὶ τῶν διαφορῶν ὀργανισμῶν, μετὰ τακτοποίησιν τῶν μισθολογιῶν, τῶν ὥρῶν καὶ τῶν ὄρων ἐργασίας, τῆς διαί-

της, τῆς κατοικίας, τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς καταναλώσεως.

Εἶναι ἀνάγκη τὸ κράτος νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ μέσα τῆς ζωῆς δι' ὅλους τοὺς πολίτας καὶ νὰ δώσῃ εἰς τὴν νέαν γενεάν τὰς ἰδίας εὐκαιρίας ἐξελίξεως καὶ πλήρους ἀναπτύξεως τῶν ἰδιαιτέρων τῶν φυσικῶν χαρακτηρισμάτων. Καὶ μόνον εἰς μίαν τοιαύτην κοινωνίαν εἶναι δυνατόν ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἐλεημοσύνη νὰ εὐρουν πλήρη χριστιανικὴν ἐκδήλωσιν εἰς τὴν ἀσκήσιν των, ἢ δὲ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον νὰ καταστῇ περισσότερο ἀνυπόκριτος καὶ πλέον ἰδεολογικὴ.

Ὁ Δρ Τέμπλ ὅμως, ὁ ἐμπνευστὴς καὶ πρωτοεργῆς τοῦ σχεδίου αὐτοῦ, ἐκλήθη αἰφνιδίως εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς, προτοῦ προφθάσῃ νὰ ἴδῃ τὸ τέραμα τοῦ πολέμου καὶ νὰ θέσῃ τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ προγράμματός του. Μολοντοὶ δὲ ὁ Δρ Φίσιερ δὲν ἔχει εἰσεῖ ἐκφρασθῆ κατὰ πόσον θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος τούτου εἰς τὰς λεπτομερείας, δὲν ὑπάρχει καμμία ἔνδειξις ὅτι σκοπεῖ νὰ πράξῃ ἄλλως, ἐφόσον μάλιστα καὶ αἱ περιστάσεις τόσον αἰ πολιτικαί, ὅσον καὶ αἱ οικονομικαί, ἀπαυτοῦν τὸ τοιοῦτον πρόγραμμα. Ἀποτελεῖ δέ, κατὰ τὴν γνώμην μου, εὐλογίαν διὰ τοὺς λαούς, τόσον τοὺς ἀποικιακοὺς ὅσον καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους, ποὺ εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν πολιτικο-οικονομικὴν ἐπίδρασιν τῆς χώρας αὐτῆς, τὸ γεγονὸς ὅτι τοιαῦτα ἰδέαι καὶ τάσεις ἐκκινοῦν ἀπὸ τὴν Βρετανικὴν Μητροπόλιν, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ κέντρον τοῦ συντηρητισμοῦ καὶ τῆς στασιμότητος. Εἶμαι δὲ βέβαιος, ὅτι ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία τοῦ Βρετανικοῦ ἔθνους θὰ εὐρῇ ἐαυτὴν πλησιέστερον πρὸς τὰς μάζας τοῦ λαοῦ, ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶχε προηγουμένως τόσον ἀπομακρυνθῆ. Ἐκεῖ δὲ ποὺ ἐθεωρεῖτο οὐραγὸς εἰς τὸ κοινωνικὸν πεδίου, θὰ καταστῆ ἡ πρωτοπόρος, ὅπως κάθε συνειδητὸς ὁπαδὸς τῆς ἡλικίης καὶ ἡλικίης περὶ αὐτῆς.

ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΚΥΚΚΩΤΗΣ

Ἐν Λονδίῳ

Διάκονος τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ

Ἁγίας Σοφίας

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΡΟΣ ΤΗΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ»

Κύριε Διευθυντά τῆς «Ἐκκλησίας»

Ἦδη μετὰ παρέλευσιν ὀκταετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Χρισσοστόμου ἄς γνωσθῆ παράπονόν του διὰ τὸν ἐφημεριακὸν μας κλῆρον ἐν σχέσει μετὰ τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία». Εἶναι λυπηρὸν, ἔλεγεν, ὅτι ὁ ἔφημ. κλῆρος κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν κατενόησε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», τὸ ὁποῖον, ὡς ὄργανον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἶναι συγχρόνως καὶ κτῆμα ἰδικόν του. Εὐτυχῶς, 23 ἐτὴ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ περιοδικοῦ, ἡ Πολιτεία, προτάσει τῆς Ἐκκλησίας, ἐξασφάλισε διὰ νόμου τὴν τακτικὴν ἐκδοσίν του, γεγονός, τὸ ὁποῖον χαίρειται ἰδιαιτέρως ὁ ἱερός κλῆρος. Καὶ δὲν θὰ ὑπάρξῃ εἰμαι ἀπολύτως βέβαιος, κληρικὸς, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ ἐπιδοκιμάσῃ τὸ ληφθέν ὄρθον τοῦτο νομοθετικὸν μέτρον. Διότι, ἐάν ἡμεῖς οἱ κληρικοὶ δὲν ἐνισχύσωμεν τὸ μοναδικόν, ἄλλως τε, ἐν Ἑλλάδι ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας, ποῖος θὰ εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐνδιαφερθῆ διὰ τὴν ἐκδοσὴν καθαρῶς ἐκκλησιαστικοῦ περιοδικοῦ, ἀπαραιτήτου διὰ κάθε ἐφημέριον, ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ παρακολουθῇ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ἐκκλησ. νόμους, τὴν ἐπίσημον ἐν γενεῇ

ἐκκλ. ησ. κίνησιν καὶ τὰς ἄλλας χρησίμους διὰ τὸ ἔργον τοῦ μελέτας.

Δὲν εἶναι δὲ καὶ καινοφανὴς ἡ συστάσει τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας ληφθεῖσα νομοθετικὴ αὐτὴ διὰ τὸ περιδικὸν οἰκονομικὴ ἔξασφάλισις.

Ὡς εἶναι γνωστόν, εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον ὑπεχρέου τοὺς Ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου νὰ εἰσφέρουν ἐξ ἰδίων ὠρισμένην κατ' ἔτος συνδρομὴν διὰ τὴν συντήρησιν τῆς μεγαλωνύμου Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ἥτις ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ δέχεται δωρεὰν ὑποτρόφους ὑποδεικνυομένους ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων διὰ τὸν καταρτισμὸν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἀείμνηστος ἐπίσης Πατριάρχης Φώτιος, μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του, ζωηρῶς ἀνησύχει διότι τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας δὲν ἦτο εἰς θέσιν, ἐλλείψει χρημάτων, νὰ ἀνακαινίσῃ τὸ πατριαρχ. τυπογραφεῖον. Διαπρεπῆς, τότε, ἱερεὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπέβαλε σύστασιν εἰς τὸν Πατριάρχην νὰ ἐπιβάλλῃ γενικὴν δι' ὅλους τοὺς ἀνὰ τὴν Ἀφρικὴν κληρικοὺς εἰσφορὰν, διότι, ὡς εἶπεν εἰς τὸν Φώτιον, τὸ πατριαρχ. τυπογραφεῖον δὲν εἶναι μόνον ἰδικόν σας, Μακαριώτατε, ἀλλὰ καὶ ἰδικόν μας, καὶ συνεπῶς εἰμεθα ὑποχρεωμένοι πάντες οἱ κληρικοὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου νὰ βοηθήσωμεν». Τὴν σύστασιν ταύτην ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης εὐδὲν ὀρθῆν, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ, ἐπισυμβάντος ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ τοῦ θανάτου του. Καὶ ὁ ἀνείμνηστος Πατριάρχης Μελέτιος εἶχεν ἐπιβάλλει ἐπίσημην ὑποχρεωτικὴν διὰ πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς κληρικοὺς τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας εἰσφορὰν καὶ ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων ἐκάστου (6 λίρ., 4 λίρας, Αἴγ.) διὰ συντήρησιν τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἱεροδιδασκαλείου. Ἐπέβαλε δὲ προσέτι τὴν ἀναγκαστικὴν ἔγγραφὴν ἀπάντων τῶν ἀνὰ τὴν Ἀφρικὴν κληρικῶν εἰς τὰ δύο πατριαρχ. περιοδικὰ «Ἐκκλ. Φάρος» καὶ «Πάνταινος» μετ' ἐπίσημην συνδρομὴν μιᾶς λίρας Αἰγύπτου.

Μετὰ σεβασμοῦ

Πρεσβύτερος ΙΩΑΝ. ΣΠ. ΡΑΜΦΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ὁ ἱερός Κλήρος καὶ ἡ «Ἐκκλησία».

Ὁ ἐν ἄλλῃ σελίδι τοῦ παρόντος φύλλου δημοσιευόμενος νόμος περιλαμβάνει καὶ ἄρθρον, θεσπίζον κράτησιν 1% ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου μισθοδοτουμένων ἱερέων πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐπισήμου Δελτίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας. Τὸ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας ἀπὸ συμφώνου ληφθὲν ὡς ἐκ τῶν νῦν περιστάσεων μέτρον τοῦτο οὐ μόνον συνδέει στενωτέρον τὸν ἐφημεριακὸν Κλήρον πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν του, ἀλλ' ἅμα τυγχάνει καὶ πολλαχῶς δι' αὐτὸν εὐεργετικόν, διότι ἐναντι τῆς ὑποχρεωτικῆς ταύτης εἰσφορᾶς ἀπαξάπαντες οἱ αἰδεσιμώτατοι ἱερεῖς, ἔχοντες ἐφεξῆς ἀνὰ χεῖρας τὸ ἐπίσημον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας των, θὰ καθίστανται ἐνήμεροι οὐ μόνον τῆς ἐπισήμου ζωῆς τῆς ἐξ αὐθεντικῆς πηγῆς καὶ τῆς περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων νομοθεσίας τῆς Πολιτείας, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐδρύνωσι τὰς γνώσεις των ἐκ τῆς ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ποικιλαχῶς διδακτικῆς ἀρθρογραφίας ἐκλεκτῶν συνεργατῶν, μετὰ τῶν ὁποίων ἀσφαλῶς ἐν τοῖς πρώτοις θὰ ἦνε οἱ προϊστάμενοι αὐτῶν σεβασμώτατοι ἱεράρχαι καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδικῶν των τὰ ξῆων μᾶλλον μεμορφωμένοι. Ὅθεν διὰ τῆς εἰσφορᾶς του ταύτης, ἥτις ἐν ταῖς ὀρθοδόξοις

Ἐκκλησίαις ἀνεκαθεν ὑπῆρξε συνειδητὴ ὡς καθήκον εὐπρόσδεκτον—καθ' ἃ ἀναφέρει ἡ ἀνωτέρω δημοσιευομένη ἐπιστολὴ τοῦ αἰδέου Προσβυτέρου Ἰωάννου Ράμφου—ὁ ἱερός ἐνοριακὸς Κλήρος, συντελών τὸ καθ' ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀπροσκόπτου ἐκδοσιν τοῦ ἐπισήμου τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ ὄργανου, τὸ μὲν ἀποβαίνει συννοκοδόμος τοῦ ὑπὲρ τοῦ χριστιανικοῦ ποιμνίου ἔργου αὐτῆς, τὸ δέ, ἀνευ προσθέτου ἄλλης συνδρομῆς, ἀποκτᾷ ἕνα ἀπαραίτητον δι' ἕκαστον ἱερέα πνευματικῶν σύντροφον, ἐπιθυμητὸν συντελεστὴν τῆς ὑψώσεως τῆς πνευματικῆς στάθμης τῶν θρησκευτικῶν ποδηγητῶν τοῦ λογικοῦ ποιμνίου τῶν ἐνοριῶν των.

Ἀνήθικος ἄμιλλα.

Βαθυτάτην κατ' αὐτὰς ἔδοκίμασεν ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ θλίψιν διὰ τὴν τεραστίαν ἀδικίαν, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξεν ἡ ἐν Παρισίοις Διάσκεψις τῆς Εἰρήνης ἐναντι τῆς πρώτης νικητρίας τοῦ λήξαντος πολέμου Ἑλλάδος. Τὴν ἀδικίαν δὲ ταύτην διέπραξαν αὐτοὶ οὗτοι οἱ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου μεγαλόστομοι κράται τῶν ὑψηλῶν ἰδανικῶν, ὑπὲρ ὧν ἔλεγον ὅτι τάχα ὁ τρομερὸς αὐτὸς οἰκουμηνικὸς ἀγὼν ἀνεληφθή. Εἰς τὸν βωμὸν τῆς κατὰ τῆς ἀδικίας, τῆς βίας καὶ τῆς ἀπανθρωπίας παγκοσμίου μάχης πρώτη προσήνεγκεν ἑαυτὴν ὀλοκαύτωμα ἡ Ἑλλάς, δι' ὅπερ καὶ ἤκουσεν ἔγκλημα καὶ θαυμασμοὺς καὶ εὐγνωμόνας ὑποσχέσεις καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πολεμικῆς γιγαντομαχίας. Ἡ μετὰ τὴν λήξιν τῆς ὁμοῦ ἀπροσδόκητος ἀνακολουθία τῶν τέως ὁμητῶν, οὕτινες ἀνέλαβον τὸ ἔργον τῆς ἐμπεδώσεως τῆς εἰρήνης διὰ τῆς ἀναστήλωσεως τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀνωτέρας ἠθικῆς, ἀπεκαλύφθη ὡς ἀνήθικος ἄμιλλα τίς περισσότερον νὰ ἀδικήσῃ τὴν Δικαιοσύνην καὶ νὰ ρίψῃ ἀσφαλέστερον τὰ σπέρματα ἐνὸς ἄλλου πολέμου. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ παρὰ τῆς Διασκέψεως τῆς Εἰρήνης ἀναμείναντες τὴν ἀναστήλωσιν τῶν οὕτω περιυβριζομένων ὑψηλῶν ἰδανικῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἔκατομύρια ἀνθρώπων ἐθνοῖσάν τὴν ζωὴν των, ἀπέμειναν ἀνάπηροι, ἀπέθανον ἐκ πείνης, ὑπελείφθησαν ἄστεγοι καὶ ἐμαρτύρησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἀφαντάστοις βασάνοις, ἀναμνησκονται τὴν παρακείμενιστον τοῦ ἱεροῦ Ψαλμοῦ «μὴ πεποιθήτε ἐπ' ἄρχοντας, ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων, οἳς οὐκ ἔστι σωτηρία» «ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ Κύριον ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχοντας».

Ἡ μικτή.

Ἡ εἰδησις τῆς καταργήσεως τῆς μικτῆς ἐκπαιδεύσεως παρ' ἡμῖν ἠκούσθη μετὰ πολλῆς ἀνακουφίσεως ὑπὸ τοῦ κοινού, τὸ ὁποῖον ἐπὶ μακρὸν βαρέως ἔφερε τὸν θεσμόν τοῦτον μιᾶς τοῦλάχιστον παραδόξου παιδαγωγικῆς νοοτροπίας. Εἰς τὸ αὐτὸ μέτρον προέβη ἐσχάτως καὶ τὸ Βατικανόν, δι' ἐγκυκλίου διαβεβαίωσης πρὸς πάντας τοὺς ἀνὰ τὸν κόσμον ρωμαιοκαθολικοὺς ἐπισκόπους καταδικάσαν τὸ σύστημα τῆς μικτῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰ ὑπὸ τῶν ἑκασταχοῦ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν διευθυνόμενα σχολεῖα. Ἐν Ἑλλάδι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἴδια σχολεῖα καὶ εἶνε ἰδιαζόντως παρήγορον, ὅτι ἡ Πολιτεία ἀφ' ἑαυτῆς κατενόησε τὸ ἄτοπον τῆς συνεκπαιδεύσεως, τὸ μέτρον

δὲ τῆς καταργήσεως αὐτῆς ἀσφαλῶς θὰ ἐπιβληθῆ καὶ εἰς τὰ ἰδιωτικά σχολεῖα.

Σημεῖα τῶν καιρῶν.

Αἱ Βιβλικαὶ Ἐταιρεῖαι τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἀντιμετωπίζουσι μετὰ τὸν πόλεμον τεραστίαν πανταχόθεν ζήτησιν ἀντιτύπων τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἄξιον δὲ σημειώσεως εἶνε ὅτι ἡ μεγαλύτερα ζήτησις προέρχεται ἐκ Γερμανίας, αἰτούσης ἐν μὲν ἑκατομμύριον ἀντιτύπων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, δύο δὲ καὶ ἡμιον ἑκατομμύρια ἀντιτύπων τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἀκολουθοῦσιν ἔπειτα ἡ Ὀλλανδία, ἡ Γαλλία, ἡ Νορβηγία, ἡ Πολωνία, ἡ Νοτιοσλαβία καὶ ἡ Ρουμανία. Πνεῦμα ἐπιστροφῆς εἰς τὰς ἀρχάς, ἡ ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀπομάκρυνσις ἤγγαγεν εἰς τὸν ὄλεθρον καὶ τῶν ὁποίων ἡ θεραπεία καὶ μόνιμος τήρησις σώζει καὶ διακρατεῖ τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν. Τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ζήτησις ἐμφανίζεται ὡς ἐπείγουσα, μαρτυρεῖ πόσον βαθεῖα εἶνε ἡ ἐπίγνωσις τῆς ψυχικῆς ἀνάγκης, ἀλλὰ καὶ πόσον πνεῦμα δημιουργεῖται διὰ τὰς ἐπιούσας τῆς ἀνανήψεως ταύτης γενεάς.

Ναὸς-Μουσεῖον.

Κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν πρό τιнос ἐπισκεφθέντων τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐλλήνων δημοσιογράφων μετὰ βασις εἰς τὸν ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ὑπὸ τῶν ξεναγῶν τούρκων ἐλέχθη πρὸς αὐτοὺς ὅτι ὁ Κεμάλ Ἀτατούρκ, θέλων νὰ ἴσῃ μίαν αἰτίαν ψυχρότητος μεταξὺ τούρκων καὶ ἐλλήνων, διέταξε νὰ παύσῃ χρησιμοποιοῦμενος ὡς τέμενος ὁ ναὸς καὶ νὰ μεταβληθῆ εἰς μουσεῖον. Ἡ ἀπόφασις δὲν μᾶς συγκινεῖ. Θὰ ἴητο πραγματικῶς οὐ μόνον γενναία, ἀλλὰ καὶ σοφὴ πολιτικὴ πράξις, ἂν τὸ ἱστορικώτατον τοῦτο θρησκευτικὸν μνημεῖον τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπεδίδοτο ὡς ναὸς εἰς τὸν ὀρθόδοξον ἐλληνικὸν κόσμον. Δὲν κατέστη ἀκόμη δυνατὸν νὰ ἐννοήσῃ οἱ φίλοι τοῦρκοι ὅποιον ἠθικὸν κεφάλαιον θὰ ἴητο διὰ τὴν Τουρκίαν γενικῶς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς φιλικωτάτας μετὰ τὴν Τουρκίαν καὶ Ἑλλάδος σχέσεις μερικώτερον, τὸ ὅτι τὰ σεβάσματα τῆς χριστιανικῆς ὀρθοδοξίας συνέβη νὰ τελεῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς τουρκικῆς ἐπικρατείας. Ἄς σημειωθῆ ὅτι ἐπιβαρῶς, ὅτι ἐν ἐκ τῶν μέτρων τῆς διώξεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῇ σοβιετικῇ Ρωσίᾳ ἐκρίθη ἡ μεταβολὴ ναῶν εἰς μουσεῖα καὶ ἡ τοποθέτησις ἱερῶν εἰκόνων εἰς καλλιτεχνικὰ πινακοθήκας.

«Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος».

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου προνοία τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου κ. Μιχαὴλ ἠρξάτο ἐκδιδόμενον μηνιαῖον Δελτίον τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορινθίας ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος». Ἡ «Ἐκκλησία», χαίρει τὴν ἐμφάνισιν τῆς νέας συναδέλφου, εὐχεται αὐτῇ πλοσίαν τὴν κατὰ Χριστὸν καρποφορίαν.

Ὡς ὁ ἀνατέλλων ἥλιος διαλύει τὸ σκότος, οὕτω καὶ ἡ ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἀνατέλλουσα χάρις τοῦ Θεοῦ διαλύει τὸ ἐν αὐτῇ σκότος τῆς ἀγνοίας καὶ ἀμαρτίας. Κ.Ι.Δ.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Τῇ 5ῃ Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. 1946 ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καὶ ὥρα 9 π.μ. συνήλθεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς 92ας Συνοδικῆς Περιόδου (1946-1947) ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ καὶ ἐν τῇ συνήθει τῶν συνεδριῶν αἰθούσῃ εἰς πρώτην συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δαμασκηνοῦ, παρόντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου, Ὑδρας Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκοπίου, Ἄρτης κ. Σπυρίδωνος, Φλωρίνης κ. Βασιλείου, Δρυϊνουπόλεως κ. Δημητρίου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἀνδρέου, Ἐδέεσης καὶ Πέλλης κ. Παντελεήμονος καὶ Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Μεθοδίου.

Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος κηρύξας τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἶπεν ὅτι τὸ γεγονός ὅτι μόλις πρὸ διμήνου συνήλθεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἐπὶ δεκαπενθήμερον ἐξήτασε τὰ ἐκρεμοῦντα ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας κυριώτερα ζητήματα αὐτῆς καὶ ἔλαβεν ἀπ' αὐτῶν σχετικὰς ἀποφάσεις, ἀπαλλάσσει τὸν Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ καθήκοντος νὰ προβῆ, κατὰ τὰ εἰθισμένα, εἰς εἰσηγήσεις ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων. Τὸ καθήκον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἶναι ἐντεῦθεν καθωρισμένον· νὰ ἐπιδιώξῃ δηλ. παρὰ τοῖς ἀρμοδίους τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱεραρχίας. Παραιτέρω ἡ Α. Μ. ἐξήγησε τοὺς λόγους τῆς μὴ εἰσέτι ἐπιψηφίσεως τοῦ περὶ ρυθμίσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου νομοσχεδίου, εἰπὼν ὅτι, κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, οὗτοι ὀφείλονται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ συνδυασθῇ ὁ καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου πρὸς τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν περὶ τῶν ἀναγκαιούτων πόρων διὰ τὴν κάλυψιν τῶν οὕτω δημιουργουμένων δαπανῶν.

Εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Μακαριώτατου λεχθέντα ἀπήντησεν ὁ Σεβ. Φθιώτιδος εἰπὼν ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μετὰ χαρὰς ἤκουσε τὰς ἀνακοινώσεις τῆς Α. Μακαριότητος. Ἡ χαρὰ τῆς αὐτῆ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὸ σοβαρὸν ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἱεροῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου εἰσηλθὼν ἤδη εἰς τὸν καλὸν δρόμον τῆς λύσεως αὐτοῦ. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, κατέληξεν ὁ Σεβασμιώτατος Φθιώτιδος, θὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν, ἵνα αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἱεραρχίας ἀποτελέσουν ἐκκλησιαστικὴν πραγματικότητα.

Εἶτα ὁ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος, Καθηγητῆς τοῦ Ἀθηνῆσι Πανεπιστημίου κ. Ἰωάννης Καρμίρης, ὑπέβαλε τὸν εὐλαβῆ χαίρεισμον τῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ ἀρμοδίου αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὀρθοσκευμάτων καὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας Ὑπουργοῦ, εὐχρηθέντος ὅπως αἱ ἐργασίαι τῆς νέας Ἱερᾶς Συνόδου ἀποβῶν γόνιμοι ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους.

Ἀκολούθως λαβὼν τὸν λόγον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Μεθόδιος συνεχάρη τὴν αὐτοῦ Μακαριότητα ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἀπονομῇ τοῦ ἀνωτάτου παρασήμου τοῦ Κράτους, ἦτοι τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ Σωτήρος, διὰ τὰς ὑπηρεσίας, ἅς πρὸς τὸ Ἔθνος προσέφερον ὡς Ἀντιβασιλεύς. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, κατέληξεν ὁ Σεβασμιώτ. Κερκύρας, «μεθ' ὑπερηφανείας καὶ ἰδιαίτερας χαρὰς ἐπληροφόρηθη τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἐπιβράβεισιν τῶν θουσιῶν καὶ ὑπηρεσιῶν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἐκ μέρους τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως».

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Σεβ. Κερκύρας ὁ Σεβ. Ὑδρας ἀναφερόμενος, προσέθεσεν, ὅτι ἡ ἀπονεμηθεῖσα αὕτη τιμὴ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον κ. Δαμασκηνὸν ἀντανακλᾷ ἐφ' ὀλοκλήρῳ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας ὁ προκαθήμενος ἐξυπηρέτησε τὴν Πατρίδα εἰς τόσον δυσκόλους στιγμὰς λίαν ἐπιτυχῶς.

Μεθ' ὁ ἀπεφασίσθη, ὅπως ἡ αὐτοῦ Μακαριότητος ἀπευθύνῃ τηλεγράφημα πρὸς τὸ ἐν Παρισίοις Συνέδριον

τῆς Εἰρήνης, δι' οὗ νὰ ἐκφράζεται τὸ παράπονον καὶ ἡ πικρία τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν παραγνώρισιν τῶν ἀπαργραπτῶν δικαίων τοῦ Ἔθνους ἡμῶν. Τὸ τηλεγράφημα ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συμμεριζομένη βαθύτατα τὴν δεικναιολογημένην πικρίαν καὶ τὸν πόνον τῶν πνευματικῶν αὐτῆς τέκνων διὰ τὴν ἀδόκητον παραγνώρισιν τῶν βαρυντῶν θυσιῶν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα καὶ τῶν ἀπαργραπτῶν δικαίων αὐτῆς, ποιεῖται ἔκκλησιν πρὸς τοὺς Μεγάλους κριτὰς αὐτῆς ζητοῦσα δικαιοσύνην, ἄνευ τῆς ὁποίας παραμένει μετέωρος εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν ἢ ἔννοια τοῦ πολέμου. Ἡ Ἱερά Σύνοδος αἰσθάνεται τὸ καθῆκον νὰ ἐπιφέρει τὴν προσοχὴν τῶν Μεγάλων Συμμάχων ἐναντι τοῦ χρόνου αὐτῶν πρὸς τὰς διακηρυχθείσας ἀρχὰς τοῦ πολέμου καὶ νὰ ὑπογραμμίσῃ τὰς ἠθικὰς συνεπείας, τὰς ὁποίας ἐπάγονται διὰ τὴν συνείδησιν τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων οἱ οἰοδιήγοι συμβιβασμοὶ κατὰ παραμερισμὸν τῶν ἀρχῶν τοῦ Δικαίου. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θέλει νὰ πιστεύῃ, ὅτι αἱ τελικαὶ ὑμῶν ἀποφάσεις θὰ ληφθοῦν κάτω ἀπὸ τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ἐσκόπιζεν ἡ λάμπρις τοῦ ὀλοκαυτώματος τῆς Ἑλλάδος, διὰ ἀπὴν, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐμεσοῦνται τὸ ἄσισρον τοῦ Ἄξονος, ἐροῖται ἀδίστακτα εἰς τὸν βωμὸν τῆς θυσίας διὰ νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τοὺς ἀμφιρρέποντας τὸ καθῆκον τῶν πιστευόντων εἰς τὴν ἀξίαν τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης».

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ἐν συνεχείᾳ κατηρτίσθησαν αἱ Συνοδικαὶ Ἐπιτροπαὶ καὶ ὠρίσθησαν τὰ Συνοδικὰ μέλη παρὰ τοῖς Οἰκονομικοῖς Ὀργανισμοῖς τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐξῆς:

Διὰ τὸν ΟΔΕΠ τακτικὰ μέλη οἱ Σεβ. Φθιώτιδος καὶ Ἄρτης καὶ ἀναπληρωματικὰ οἱ Σεβ. Κερκύρας καὶ Πρεβέζης. Διὰ τὸ Τ.Α.Κ.Ε. τακτικὸν ὁ Σεβ. Φλωρίνης καὶ ἀναπληρωματικὸν ὁ Σεβ. Δρυϊνουπόλεως. Διὰ τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τακτικὰ οἱ Σεβ. Κερκύρας καὶ Ἐδέσσης καὶ ἀναπληρωματικὸν ὁ Σεβ. Πρεβέζης. Διὰ τὸ Δελτίον «Ἐκκλησία» ὁ Μακαριώτατος ὡς πρόεδρος καὶ τακτικὰ οἱ Σεβ. Ὑδρας καὶ Ἐδέσσης. Διὰ τὰς δαπάνας τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου Πρόεδρος ὁ Μακαριώτατος, καί, τούτου κωλυομένου, οἱ Σεβ. Ὑδρας καὶ Καστορίας. Διὰ τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ὁ Σεβ. Θήρας. Διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Προσφυγῶν Ἀντιπρόεδρος ὁ Σεβ. Ὑδρας καὶ μέλη οἱ Σεβ. Δρυϊνουπόλεως καὶ Καστορίας. Εἰσηγῆται ὠρίσθησαν: Ἐπὶ μὲν τῶν διδασκτικῶν βιβλίων ὁ Σεβ. Πρεβέζης καὶ Κερκύρας, ἐπὶ δὲ τῶν γάμων ὁ Σεβ. Αἰτωλοακαρνανίας, ἐπὶ τῶν χειροτονιῶν ὁ Σεβ. Δρυϊνουπόλεως καὶ ἐπὶ τῶν μοναστηριακῶν ὁ Σεβ. Αἰτωλοακαρνανίας. Πρόεδρος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσως ὁ Σεβ. Κερκύρας. Διὰ τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον ὠρίσθησαν Πρόεδρος μὲν ὁ πρῶτος τῆ τάξεϊ Σεβ. Φθιώτιδος, μέλη δὲ οἱ Σεβ. Ἄρτης, Δρυϊνουπόλεως, Φλωρίνης καὶ Ζιχνῶν. Διὰ τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον Πρόεδρος ὁ Μακαριώτατος καὶ μέλη ἕξ (μένοντες ὡς ἀναπληρωματικοῦ τοῦ νεωτέρου ἑβδόμου). Διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων οἱ Σεβ. Φθιώτιδος καὶ Ἐδέσσης. Διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Διανομῶν οἱ Σεβ. Φωκίδος, Φλωρίνης, Πρεβέζης, Κερκύρας, καὶ ὁ θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου, καὶ διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Διεκπεραιώσεως οἱ Σεβ. Φθιώτιδος, Ἄρτης καὶ Φλωρίνης.

Ἐχορηγήθησαν ἄδειαι τοῖς Σεβ. Ὑδρας δεκαπενθήμερος, ἵνα μεταβῇ ἐν καιρῷ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ Ἐδέσσης διήμερος, ἵνα συνεχίσῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ὡς Πατριαρχικὸς Ἐξάρχος εἰς Δωδεκάνησον, Δρυϊνουπόλεως, ἵνα ὑποστῇ ἐγχείρησιν Φλωρίνης, ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ καὶ παραστῇ παρὰ τῆ μητρὶ αὐτοῦ κατὰ τὰς τελευταίας τῆς ζωῆς αὐτῆς στιγμὰς. Μαντινείας 15ῆμερος δι' Ἀθήνας. Τριφυλίας 15ῆμερος καὶ Γρεβενῶν 20ῆμερος δι' Ἀθήνας.

Ἐπιπέτως ἐχορηγήθησαν ἄδειαι εἰς τοὺς Ἱεροκή-

ρυκας τῶν Μητροπόλεων Χαλκίδος Ἀρχ. Χριστοφόρον Καλύβαν μηνιαία δι' Ἀθήνας καὶ διὰ λόγους ὑγείας, καὶ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Κοδράτων Θεοχαρίδην δι' Ἀθήνας.

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μαρωνείας καὶ Θάσου κ. Βασιλείου ὑποβαλόντος παραίτησιν ἀπὸ τῶν καθηκόντων τοῦ Συνοδικοῦ Συνέδρου, ἐκλήθη ὁ κατὰ σειράν πρεσβείων Ἀρχιερωσύνης ἐρχόμενος Σεβ. Ζιχνῶν κ. Κύριλλος.

Προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν Τμηματάρχου Β'. Τάξεως ὁ παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλει Ἀργολίδος Ἱεροκλήρου Ἀρχ. Χρυσόστομος Δεληγιαννόπουλος.

Ἐγένετο πρότασις διορισμοῦ ὡς Ἱεροκλήρου παρὰ τῆ Ἱ. Μητροπόλει Λευκάδος τοῦ Ἱεροδ. Γεώργιου Κουτῆ καὶ τοῦ Ἱερέως Διονυσίου Σταυροπούλου ὡς Γραφέας Α'. Τάξεως παρὰ τῆ Ἱ. Μητροπόλει Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας.

Διὰ Β. Δ. διορίσθησαν παρὰ μὲν τῆ Ἱ. Μητροπόλει Ἡλείας ὁ Ἀρχιμ. Ἱεζεκιὴλ Καλαϊτζῆς, παρὰ δὲ τῆ Ἱ. Μητροπόλει Καρυστίας ὡς Γραμματεὺς ὁ Αἰδ. Δημήτριος Παπαγεωργίου.

Διὰ Β. Δ. τὸ Ἴδρυμα «Ἀπόστολος Σύλας» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως ἀνεγνωρίσθη ὡς ἀνδρῶν Ἱερά Μονή, ἡ δὲ Ἱ. Μονὴ Πορτσου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλείας μετετρέπη εἰς ἀνδρῶν.

Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπως, τροποποιουμένου τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 5383 Νόμου «περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας», Ἀρχιερεὺς παρίσταται ὡς συνήγορος μόνον ὑποδίκων Ἀρχιερέων.

Παρακλήθη ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς, ἵνα ἐφαρμόσῃ τὰς κειμένας διατάξεις τὰς ἀφορώσας δημοσιεύσεις ἀσέμνων εἰκόνων καὶ δημοσιευμάτων προσβαλλόντων τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀνετέθη τῷ Σεβ. Κερκύρας, ἵνα ὑποβάλῃ λεπτομερῆς ὑπόμνημα περὶ τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς Ἐπιτοπίου καὶ τοῦ τρόπου διοικήσεως αὐτῶν.

Ἀπεφασίσθη ὅπως τὸ TAKE ἐκδώσῃ ἰδίαις δαπάναις ἀναμνηστικὸν Λεύκωμα τῶν καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐκτελεσθέντων μαρτύρων τῆς πίστεως καὶ ἡρώων τοῦ Ἔθνους ἀειμνήστων ἐφημερίων ἱερέων κατὰ τὸν λήξαντα παγκόσμιον πόλεμον. Τὰ ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ TAKE συγκετρωθησόμενα στοιχεῖα θὰ ἐλέγξῃ εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ καταρτιζομένη ἐν καιρῷ.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἵνα μὴ ἀπασχολῆται εἰς ὑποθέσεις αὐστηρῶς τυπικῆς φύσεως, κατήρτισε Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Σεβ. Φθιώτιδος, Ἄρτης καὶ Φλωρίνης, ἵνα διεκπαιραιῇ τὴν τρέχουσαν ὑπηρεσίαν, τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης καταχωρουμένων ἐν τῷ Πρακτικῷ τῆς ἀμέσως ἐπομένης Συνεδρίας.

Μετ' ἐπιμόνους προσπαθείας τῶν ἀρμοδίων ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν ἐπετεύχθη ἡ παρὸς τῆς ἀναγκαιότητος ποσότητος ὑφασμάτων διὰ ῥάσα τῶν ἱερέων. Τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἀπέλυσε πρὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας καὶ τοὺς θεοφ. Ἐπισκόπους Κρήτης Ἐγκύκλιον, δι' ἣς ἀνακοινοῦται ὅτι ἕξ ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν παρεχωρήθη ἡ ἀναγκαιούσα ποσότης ὑφασμάτων διὰ τὴν κατασκευὴν ἐνὸς ἑξωράσου καὶ ἐνὸς ἐσωράσου δι' ἕκαστον κληρικόν, ἕξ 8 μὲν πήχων διὰ τὸ πρῶτον, ἕξ 7 δὲ διὰ τὸ δεύτερον. Διὰ τὴν παραλάβην καὶ τὴν διανομὴν τῶν ὑφασμάτων τούτων παρεκλήθησαν οἱ ἱεράρχαι ὅπως συγκροτήσωσι τριμελῆ ἐκ κληρικῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῶν ἐπιτροπῶν, ἧτις θὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς εἰσπράξεως τῆς ἀξίας τῶν χορηγούμενων ὑφασμάτων καὶ καὶ τῆς καταθέσεως τοῦ εἰσπραχθέντος ἀντιτίμου εἰς τὸ δημόσιον Ταμεῖον τῆς περιφερείας τῶν μέχρι τῆς 31 Δεκ. ἐν. ἔτους. Διὰ τὴν εἰς τοὺς μονοχοῦς διανομὴν ἀναλόγων ὑφασμάτων καταβάλλονται αἱ δόουσαι ἐνέργειαι, πιστεύεται δ' ὅτι αὐταὶ θὰ τελεσφορήσωσιν λίαν προσεχῶς.

σίαν εις τέσσαρα: ὁμοσπόνδους μονάδας με ἰδίας ἀνεξαρτήτους Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ τέλει ὅπως ὑπαχθῶσιν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας κατὰ παραβάσιν τῶν ἱερῶν κανόνων, μετὰ διαδήλωσιν δὲ ὅτι ὁ σαρβικός λαὸς ἐτήρησεν ἀνεκὰθεν καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἦνε ἀντίθετος πρὸς τὸν κομμουνισμὸν, παρατίθεται κατάλογος τῶν ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν σφαγέντων ἢ σέρβων ὀρθοδόξων κληρικῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Κατὰ τηλεγραφικὴν ἐκ Κύπρου παράκλησιν πρὸς τὴν Α. Θ. Μ. τὸν Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας ἀπεστάλη ἐπειγόντως ποσότης Ἁγίου Μύρου εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Κύπρου, διότι δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ληφθῇ τοῦτο παρὰ τῆς Ἐκκλησίας Κ)πλόεως μέχρι σήμερον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πίνσι Ἀλέξανδρος ἀνεκοίνωσεν εἰς τοὺς ἐν Λονδίῳ ὀρθοδόξους Πολωνοὺς ὅτι ἐθεώρησε καθήκον του νὰ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα ἡγέτου τῆς ἐν Πολωνίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως Βαρσοβίας ἀπομάκρυνσιν τοῦ Σεβ. Διονυσίου. Αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ τῆς Βαρσοβίας ἠρνήθησαν νὰ δεχθῶσιν τὴν παράκλησιν τοῦ Μητροπολίτου ὅπως ἀγασσισθῆ ἢ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Πολωνικῆς πρωτεύουσας ὀρθοδόξος Θεολογικὴ Σχολή, ἐπετρέπη δὲ μόνον ἡ σύστασις Ἱερατικῆς Σχολῆς πρὸς μὲρφοσιν τῶν ἐπιθυμούντων νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸν Κλήρον.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Προκειμένου νὰ πληρωθῶσι δύο κεναὶ θέσις ἱερέων ἐν τοῖς ἀναμορφωτικοῖς καταστήμασιν ἀνηλικῶν Ἀθηνῶν καὶ Κορυδαλλοῦ, παρακαλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ καταλάβωσιν αὐτάς, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ὑποβάλωσι τὰς αἰτήσεις αὐτῶν, ὡς καὶ ἀντίγραφον πτυχίου Θεολογικῆς Σχολῆς, εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεραῆς Συνόδου.

Ι. Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων 1) ἀγίων Ἀποστόλων Χώρας, 2) Κοιμήσεως Θεοτόκου Καλογερεσίου, 3) ἀγίου Ἰωάννου Τριπητῆς, 4) ἀγ. Δημητρίου Πλουτοχωρίου, 5) Εἰσοδίων Θεοτόκου Θεισσῶς, 6) ἀγ. Γεωργίου Καλονεροῦ, 7) ἀγ. Ἰωάννου Βρεστοῦ, 8) Προφήτου Ἡλιοῦ, ἀγιον Ἡλίαν, 9) ἀγ. Τριάδος Ριζοχωρίου, 10) ἀγ. Τριάδος Ψαρί, 11) Εἰσοδίων Θεοτόκου Μακρυσίων, 12) Κοιμήσεως Θεοτόκου Καμάρι 13) ἀγ. Παρρασκευῆς Παιδεμένου, 14) ἀγ. Γεωργίου Μαχαλά-Συκῶν, 15) ἀγ. Σπυρίδωνος Γαργαλιάνων, 16) ἀγ. Νικόλαου Φιλιατρῶν, 17) Κοιμήσεως Θεοτόκου (Γουβιτίσσοα) Φιλιατρῶν, καλοῦμεν τοὺς βου-

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,, ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ
- † Ὁ Ὑδρας-Σπετσῶν-Αἰγίνης ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ
- † Ὁ Ἐδέσσης-Πέλλης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΥΤΡΑΚΗΣ
Ὑφηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Ἡ Τριάς τῶν Ὑψίστων Ἀξίων

τοῦ ΑΛΗΘΟΥΣ, τοῦ ΚΑΛΟΥ καὶ τοῦ ΑΓΑΘΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΣΚΟΠΙΑΣ

Ὁμιλία ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ

Ἡ θέσις τῆς Ἀξίας ἐν τῇ Φιλοσοφίᾳ.— Αἱ ὑψίσται Ἀξίαι ἀντικειμενικαὶ καὶ ἀπόλυται καὶ ὁ δεοντολογικὸς αὐτῶν χαρακτήρ.— Ἡ Ἀλήθεια, ἡ Ἐπιστήμη καὶ ἡ Φιλοσοφία.— Διατί οὐδ' ἓτέρα τούτων δύναται νὰ συλλάβῃ τὴν ἀπόλυτον Ἀλήθειαν.— Ἡ Ἀξία τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Φιλοσοφίας.— Τὸ Κάλλος ὡς ὑψίστη ἀξία.— Τὸ φυσικὸν Κάλλος καὶ τὸ τῆς Τέχνης.— Ἡ σχέσις τοῦ Κάλλου πρὸς τὴν Ἀλήθειαν, τὴν Ἠθικὴν καὶ τὴν Θρησκευτικὴν.— Ἡ Ἀξία τοῦ Ἀγαθοῦ ὡς κατέχουσα ὑπεροχότεραν θέσιν ἐν τῇ τριάδι τῶν ὑψίστων Ἀξίων.— Ἡ τριάς τῶν ὑψίστων Ἀξίων ἀκτινοβολία τῆς ἐν Χριστῷ θείας Ἀποκαλύψεως, ὡς κατηγορήματα τοῦ Θεοῦ τοῦ Χριστιανισμοῦ.— Σύνθεσις ἀποτελοῦν συνάρτησιν ἐνιαίαν καὶ ἀδιάσπαστον.— Ἀδύνατος ἡ ἀντικατάστασις τῶν ὑπ' ἄλλων δῆθεν ἀξίων, ἢ ὁ κλονισμὸς τῶν.— Ἡ Ἑλλάς ὡς ἀξία ἐν τῇ Ἱστορίᾳ, καὶ κοίτις τῶν ὑψίστων Ἀξίων.— Ἡ ἀκλόνητος πίστις τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ κόσμου εἰς τὴν τριάδα τῶν Ὑψίστων καὶ Αἰώνων Ἀξίων.

Ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἐκκλησίας

Τιμάται δρχ. 3.000

λομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 46,47,48 τοῦ Α. Ν. 2200)1940 καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 16 τοῦ Ν. Δ. 586) 41 ὀριζόμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἀποστείλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικά δικαιολογητικά. Ἐν Κυπριασίᾳ 30 Σεπτεμβρίου 1946. † Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Ἀνθιμος.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἰδιωτῶν	Δρχ. 12.000
Φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν	6.000
Ἐξωτερικοῦ	Δολλ. 6
Τιμὴ ἐκάστου φύλλου	Δρχ. 1.000
Προκηρῦξεις ἐκλογῆς ἱερέων:	
1) διὰ μόνην θέσιν	5.000
2) διὰ πλείονας τῆς μίας ἐκάστη πρὸς δραχμὰς	3.000
Ὁδὲμία Προκηρῦξις θὰ δημοσιεύεται μὴ συνοδουμένη ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῆς.	
Αἱ συνδρομαὶ προκαταβάλλονται.	
Αἱ συνδρομαὶ τῶν ναῶν ἀνακοινωθῆσονται προσεχῶς.	

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐπιστολαί, ἄρθρα, βιβλία, ἀνταλλαγὰ περιοδικῶν κλπ: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἐκκλησίας, Ἀθήνας, Ὁδὸς Μοσχονησιῶν 12Α (Τηλέφ. 82.219).

Συνδρομαὶ καὶ ἐμβάσματα: Πρὸς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ περιοδικοῦ Ἐκκλησία, Ἀθήνας, Φιλοθέης 19.

Παρακαλοῦνται οἱ αἰδεσ. ἱερεῖς ὅπως ἀνακοινῶσιν ἐγκαιρῶς εἰς τὴν Διεύθυνσιν πᾶσαν μεταβολὴν τῆς διευθύνσεώς των.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΣΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τύποις «Φοίνικος», Λεοννάτου 4